

**Filozofická fakulta Univerzity Palackého
v Olomouci**

Katedra nederlandistiky

Studijní rok 2010/2011

**BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
NIZOZEMŠTINA PRO HOSPODÁŘSKOU PRAXI**

**De oorzaken en de gevolgen van de verschillen
tussen de Vlamingen en Walen in België**

The causes and consequences of the differences between the
Flemings and Walloons in Belgium

Vedoucí práce: Doc. Dr. Wilken Engelbrecht, cand. litt.

Vypracovala: Tereza Sládková

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškeré zdroje, které jsem použila.

Ik verklaar, dat ik mijn bachelorscriptie zelfstandig heb geschreven en dat ik er alle gebruikte bronnen heb vermeld.

V Olomouci dne

Tereza Sládková

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu své bakalářské práce, panu Doc. Dr. Wilkenu Engelbrechtovi, cand. litt., za jeho pomoc při spolupráci a také za jeho užitečné připomínky k obsahové stránce práce.

Op deze plaats wil ik graag de begeleider van mijn scriptie, Doc. Dr. Wilken Engelbrecht, cand. litt., bedanken voor zijn behulpzaamheid en nuttige opmerkingen met betrekking tot de inhoud van mijn scriptie.

V Olomouci dne.....

Tereza Sládková

INHOUD

INLEIDING.....	6
1 OVER BELGIË.....	8
1.1 België in het algemeen.....	8
1.2 Indeling van België.....	9
1.3 Historie van België – van het ontstaan tot de Tweede Wereldoorlog.....	11
2 DE STRIJD VOOR DE VLAAMSE RECHTSGELIJKHEID	15
2.1 De Vlaamse beweging.....	16
2.2 De Waalse beweging.....	18
2.3 De collaboratie tijdens de Eerste en de Tweede Wereldoorlog.....	19
3 DE NAOORLOGSE BELGISCHE ONTWIKKELING EN DE FEDERALISERING.....	22
4 HUIDIG PROBLEEM VAN BELGIË–DE REGERINGLOOSHEID	27
4.1 Types verkiezingen in België.....	27
4.2 De belangrijke politieke partijen.....	28
4.3 De actuele langdurige recordregeringloosheid.....	29
5 ANALYSE VAN DE REDENEN – WAAROM KUNNEN DE VLAMINGEN EN WALEN GEEN OVEREENKOMST BEREIKEN?..	31
5.1 Taalverschillen.....	31
5.2 Cultuurverschillen.....	32
5.3 Socio-economische verschillen.....	33
5.4 Politieke verschillen.....	34
6 HET UITEENVALLEN VAN TSJECHOSLOWAKIJE ALS EEN VOORBEELD VOOR DE BELGEN?	35
6.1 Een beknopte geschiedenis van Tsjechoslowakije.....	35
6.2 Het uiteenvallen van Tsjechoslowakije.....	39

6.3 Na het aantal jaren.....	41
7 VERGELIJKING VAN BELGIË EN TSJECHOSLOWAKIJE.....	43
8 CONCLUSIE.....	44
BIJLAGE.....	46
GEBRUIKTE BRONNEN.....	49
RESUMÉ IN HET TSJECHISCH.....	52
RESUMÉ IN HET ENGELS.....	53
ANNOTATIE.....	54

INLEIDING

Als het thema van mijn bachelorscriptie heb ik België gekozen, concreet de verschillen tussen de twee hoofdgroepen van de bevolking, Vlamingen en Walen (om niet te spreken van de Duitsers), en de gevolgen van deze verschillen. Dit thema heb ik gekozen wegens de nieuwsberichten over de actuele politieke situatie van regeringloosheid in België die al meer dan één jaar duurt¹, die met deze verschillen van de bevolking verbonden is. Tot mijn keuze van dit thema heeft ook het feit bijgedragen, dat ik het wintersemester van het academiejaar 2010/2011 in België² doorgebracht heb, dus de problematiek begon me te interesseren. In verband met de verschillen van de bevolking spreekt men vaak over het potentiële uiteenvallen van België. Daarom heb ik in de scriptie ook het hoofdstuk over Tsjechoslowakije en zijn ‘fluwelen’³ uiteenvallen bijgevoegd. De Tsjechen en de Slowaken dienen namelijk dankzij deze fluwelen scheiding tot voorbeeld voor de Belgen.

Voor een beter begrip van de situatie is het volgens mij heel belangrijk de historie van België en de ontwikkeling van de relaties tussen de Vlamingen en de Walen te kennen. Daarom besliste ik om het eerste hoofdstuk van mijn scriptie aan België in het algemeen te wijden. Ik wil ook de historie van België van het ontstaan tot het einde van de Tweede Wereldoorlog geven. De volgende hoofdstuk heb ik in de historie van België tussengevoegd. Het gaat over de strijd van Vlamingen voor de rechtsgelijkheid met Walen en ik wil ook de Vlaamse en Waalse beweging, die met het thema samenhangen, introduceren. In dit hoofdstuk schrijf ik ook over de Vlaamse en Waalse collaboratie tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog. In het hoofdstuk nummer 3 is de naoorlogse ontwikkeling beschreven en vooral de federalisering van België, de belangrijke stap wat de relaties tussen de Vlamingen en Walen betreft. In de vijfde hoofdstuk concentreer ik me op de impuls die me tot dit thema gebracht heeft, en tegelijkertijd op het gevolg van de verschillen tussen de Belgische bevolking. Dat is een beknopt overzicht van de huidige politieke crisis in België. In het volgende hoofdstuk probeerde ik de verschillen tussen de Vlamingen en Walen te analyseren vanuit

¹ Deze scriptie is in de periode van april tot juli 2011 geschreven. Nieuwere ontwikkelingen kon ik dus niet meer verwerken.

² Concreet in Brussel.

³ Met het woord ‘fluwelen’ bedoelen wij rationeel, rustig.

verschillende gezichtspunten, bijvoorbeeld vanuit een taalkundig, cultureel, socio-economisch gezichtspunt enz. En omdat juist vaak wordt gesproken over het uiteenvallen van België als één van de mogelijke oplossingen van de verschillen tussen Vlamingen en Walen en de daaruit voortgevloeide is, besliste ik om in het zevende hoofdstuk Tsjechoslowakije en zijn uiteenvallen te introduceren. Als heb ik gezegd, dient dit ‘fluwelen’ uiteenvallen vaak tot voorbeeld voor de Belgen. In het zevende hoofdstuk wil ik Tsjechoslowakije met België vergelijken. Het laatste hoofdstuk is de conclusie, waar o.a. een poging van de samenvatting van de mogelijke volgende Belgische ontwikkeling geschreven is.

Voor de lezer van mijn scriptie is nog van belang te weten dat ik Nederlands studeer, en daarom is het misschien onvermijdelijk dat ik de situatie door “de Vlaamse ogen” bekijk.

1 OVER BELGIË

1.1 België in het algemeen

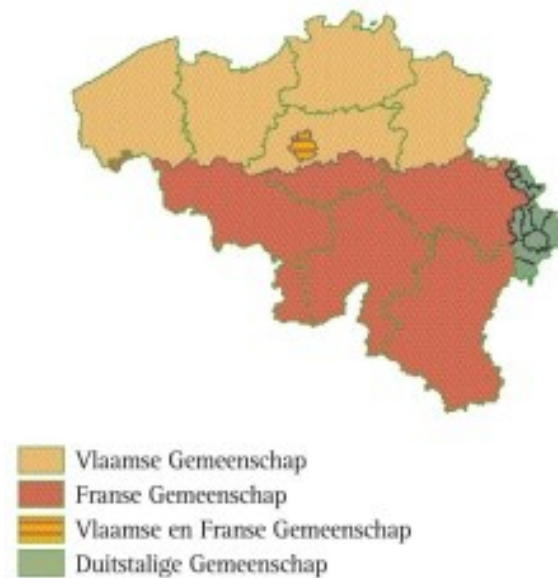
België, officieel het Koninkrijk België, is een kleine staat in West Europa, die aan de Noordzeekust ligt. België grenst aan Nederland, Duitsland, Luxemburg en Frankrijk. De regeringsvorm van België is een constitutionele monarchie en het staatshoofd is koning Albert II. De Belgische hoofdstad Brussel is de zetel van de centrale instellingen van de Europese Unie. Het aantal Belgische inwoners is bijna gelijk aan het aantal Tsjechische inwoners – boven de 10 miljoen, maar de oppervlakte van België (30 528 km²) is ongeveer 39% van de oppervlakte van de Tsjechische Republiek⁴. Daaruit vloeit voort dat België een staat met een hoge bevolkingsdichtheid is – 355,1 inwoners/km² (data 2010⁵).

⁴ Indra, B.: Belgie, Lucembursko. freytag &berndt, Praha 2007, p. 8

⁵ Zie webpagina http://nl.wikipedia.org/wiki/Belgi%C3%AB#cite_note-schatting-5, 19-05-2011

1.2 Indeling van België

België is onderverdeeld in 3 gemeenschappen⁶ volgens het taalkundige principe. Dat zijn de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap (zie plaatje nr. 1).

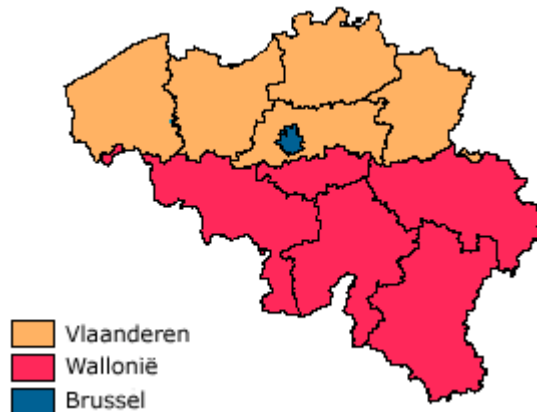

Plaatje nr. 1 overgenomen van:

*<http://www.dekrachtvanjestem.be/kvjss/leerkrachten/images/gemeenschapklein.jpg>,
geraadpleegd op 20-5-2011*

⁶ Gemeenschap - op basis van de taal onderscheiden deel van de Belgische bevolking met een eigen staatsrechtelijke organisatie, waarvan de bevoegdheden in 't bijz. betrekking hebben op de persoonsgebonden onderwerpen zoals onderwijs, cultuur en gezondheidszorg (in contrast met de gewesten, waarvan de bevoegdheid betrekking heeft op de plaatsgebonden onderwerpen, zoals economie en infrastructuur). Van Dale Lexicografie, 14de editie.

Verder is België onderverdeeld in 3 gewesten. Dat zijn het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zie plaatje nr. 2).

Plaatje nr. 2 overgenomen van:

<http://belgiumwatch.files.wordpress.com/2010/05/gewesten.gif>,

geraadpleegd op 20-5-2011

Elke gemeenschap en elk gewest hebben hun eigen regering en parlement. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest hebben samen één regering en één parlement.

Over de gewesten en gemeenschappen heb ik meer in de hoofdstuk nr. 3– ‘De naoorlogse ontwikkeling en de federalisering’ geschreven.

1.3 Historie van België – van het ontstaan tot de Tweede Wereldoorlog

Op het grondgebied van het huidige België heeft zich een gevarieerde historie afgespeeld. Maar België op zelf ontstond pas in 1830. Daarom wil ik de historie van België vanaf dit jaar samenvatten. Bij het schrijven van dit hoofdstuk ben ik meestal van het boek ‘Belgie’ van Eduard Hulicius uitgegaan. (Hulicius, E.: *Belgie*. Praha: Libri 2006).

Kort voor zijn ontstaan (tussen de jaren 1815 en 1830) was België een deel van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden met Willem I als koning. Onder de Belgen nam het verlangen naar onafhankelijkheid steeds toe. Toen de opera *La Muette de Portici* (De Stomme van Portici) op 25 augustus 1830 ’s avonds in het Brusselse theater La Monnaie (Muntschouwburg) opgevoerd werd en de aria, die de patriottische strijd

van de Napolitanen tegen de Spaanse onderdrukkers beschreef, daar weerklonk, werden de Belgische patriotten zo geprikkeld, dat ze uit het theater kwamen en in de menigte met de staven en fakkels samendromden. Tijdens de onlusten in de straten verscheen daar de eerste Belgische vlag met de kleuren van de tricolore, maar de strepen waren horizontaal in plaats van verticaal. Dit waren namelijk de kleuren van de zogenaamde Verenigde Nederlandse Staten die in 1790 kort bestonden.⁷

De revolutie en het patriottische enthousiasme verspreidde zich snel door het hele land. De vrijwilligers begonnen zich op Brussel samen te trekken. Er ontstond een lied *Brabançonne* dat later in het jaar 1860 gekozen werd als het nationale volkslied. Ondanks bepaalde peripetieën riep de provisorische Belgische regering op 4 oktober de afscheiding van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden en de onafhankelijkheid van België uit en riep de verkiezingen voor het Nationale Congres bijeen. Er werd 200 vertegenwoordigers gekozen en het Congres bevestigde de Belgische onafhankelijkheid op 18 november. Er werd ook het regime van een constitutionele monarchie uitgeroepen dat bevestigd werd met de grondwet aangenomen op 7 februari 1831. Daarmee was België één van de eerste constitutionele monarchieën van Europa. Een centraal bestuurde staat werd ingevoerd. De staatsgrens werd bepaald volgens de grens van 1790, toen de Brabantse revolutie eindigde. De grote mogendheden Groot-Brittannië, Frankrijk en Rusland garandeerden in januari 1831 op de Conferentie in Londen op grond van deze grens de onafhankelijkheid en de eeuwige neutraliteit en onschendbaarheid van het Belgische grondgebied. Luxemburg bleef een persoonlijk eigendom van Willem I.

En hoe was het met een nieuwe koning? Leopold I van Saksen-Coburg en Gotha besteeg de troon. Hij was een oom van de Britse koningin Victoria en een schoonbroer van de Franse koning.⁸ Hij werd koning op 21 juli 1831. Op 2 augustus hetzelfde jaar is het tot de eerste grote bedreiging van het Belgische regime gekomen. Ongeveer 50.000 Nederlandse soldaten vielen het Belgische grondgebied binnen. De Belgen leden een morele nederlaag, ze verloren hun zelfstandigheid. Vanwege de acceptatie van het Verdrag der XXIV artikelen op de Conferentie in Londen verloor België Zeeuws-Vlaanderen, Noord-Brabant, Oost-Limburg met Maastricht, en het zuid-oostelijke deel

⁷ Zie webpagina http://www.1789brabant.be/comite_nl.html.

⁸ Kyvdul, V.: *Belgické království. Svoboda*, Praha 1977, p. 56-57

van Luxemburg, waarmee de grens min of meer die van 1648 werd. Aan de andere kant moesten de Nederlanders de doorvaart van de schepen door de monding van de Schelde mogelijk maken. De Belgen accepteerden het Verdrag, maar Willem reageerde afwijzend tot 1839.

Leopold werd een bekwaam koning. Onder het sympathiseren met de katholieke hogere adel wilde hij de meest mogelijke rustige ontwikkeling. De industrie groeide sterker en het treinverkeer ontwikkelde zich snel. In 1833 werd het muntstelsel van de Belgische frank aangenomen.⁹ Vlaanderen ging achteruit, terwijl Wallonië zich ontwikkelde en velen van de armste Vlamingen en ook buitenlanders, vooral Fransen, verhuisden naar Wallonië vanwege het werk. Wallonië met het Frans vormden het politieke, economische en culturele centrum van het land.

Tijdens het revolutionaire jaar 1848 bleef België onder de regering van Leopold rustig en neutraal. De Belgische economie expandeerde en het land bloeide. België had vanaf de jaren '60 van de negentiende eeuw het tweede grootste bruto binnenlands product per inwoner (na Groot-Brittannië).

Leopold I stierf in 1865 en zijn zoon Leopold II werd zijn opvolger. Hij wilde een koloniaal rijk opbouwen en het stroomgebied van de rivier Kongo in het Centraal-Afrika leek ideaal voor dit plan. Dankzij de Amerikaanse ontdekker Stanley was Leopold II succesvol in de kolonisatie van Kongo. In 1885 kenden de grote mogendheden op een internationale conferentie het eigendom van de onafhankelijke staat Kongo aan Leopold II toe. Dankzij deze kolonie werd België rijk, want er werden voorraden goud, diamanten en nog veel meer mineralen ontdekt. Leopold II was in het bezit van Kongo tot 1908, dan droeg hij Kongo aan België over.

Met de economische ontwikkeling bij de eeuwwisseling van de 19^e en 20^e eeuw verdiepten zich de nationaliteitsconflicten, want de Vlamingen wilden steeds meer politieke, culturele en taalkundige gelijkstelling. Leopold II stierf in 1909 en zijn neef Albert I werd troonopvolger. Bij het begin van zijn regering was de situatie binnen de staat economisch uitstekend. Maar enkele jaren later begon de Eerste Wereldoorlog.

Koning Albert I en de belangrijke politieke partijen wilden bij deze oorlog neutraal blijven. Drie Belgen kregen de Nobelprijs voor de Vrede. Maar België werd

⁹ Hulicius, E.: Belgie. Libri, Praha 2006, p. 128

bijna helemaal bezet door Duitsers. België had een strategische positie voor hen. De Duitsers zochten de gemakkelijkste weg naar Frankrijk. En die voerde door België, omdat de grens tussen Frankrijk en Duitsland relatief hard versterkt werd. En de Duitsers rekenden toch al met de overheersing van België en Kongo.¹⁰ De Duitsers gingen op 4 augustus 1914 de Belgische grenzen over. België kwam daarmee op de kant van de Triple Entente te staan. De Duitsers werden al snel de hoofdmisdadigers van deze oorlog. Er was reëel geen andere uitkomst mogelijk dan de vrede afgedwongen door de capitulatie van Duitsland. De belangrijkste gevechten op het Belgische grondgebied vonden plaats rond Ieper, een oude en schilderachtige stad. Op 22 april 1915 gingen de Duitsers voor het eerst een strijdgas gebruiken, het mosterdgas of yperiet genoemd.

Behalve een kleine streep grondgebied langs de kust bleef België tot november 1918 bezet. Het grondgebied tussen de steden Eupen, Malmedy en Sankt Vith werd na het sluiten van de wapenstilstand tegen de wil van de Duitsers aangesloten bij België.

Na de oorlog voerde de koning een gelijk stemrecht voor alle mannen ouder dan 21 jaar in. De mensen werkten 8 uren per dag, 6 dagen per week. De economie begon in de jaren '20 succesvol te starten. Maar het eindigde met de economische crisis in de jaren '30. De Waalse zware industrie werd overrompeld door de ineenstorting van de wereldmarkt. Een grote slag voor de Belgen was ook dat hun beminde koning Albert tragisch stierf door een val van een rots in de Ardennen in 1934. Leopold III besteg de troon. De troonsbestijging van de nieuwe koning werd door een steeds ergere internationale situatie gevolgd. België riep opnieuw de neutraliteit uit met opzegging van de defensieovereenkomst met Frankrijk in 1936. Hitler garandeerde in 1937 ook de Belgische neutraliteit.

Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog in 1939 wilde België met de andere Europese neutrale en ook oorlogvoerende staten vrede sluiten. Maar op 10 mei 1939 vielen de Duitsers België binnen. België was ditmaal veel beter op het uitbreken van de oorlog voorbereid dan in 1914, maar het defensieplan werd direct in de eerste

¹⁰ Fuhrmann, V.: *Belgie. Nakladatelství politické literatury*, Praha 1963, p. 33

momenten van de oorlog waardeloos.¹¹ De Duitsers vielen tegelijkertijd met België ook Luxemburg en Frankrijk aan.

Direct aan het begin van de oorlog ontstond er een ruzie tussen Leopold III en de regering. De regering wilde met het gevecht in de oorlog verdergaan, maar de koning stelde een onvoorwaardelijke capitulatie op. De koning benutte zijn positie en na 18 dagen oorlog ondertekende hij op 28 mei 1940 de capitulatie. De regering verplaatste zich naar Groot-Brittannië. Er bestond daarna tijdens de bezetting in België geen regering. Een groot deel van de bourgeoisie begon met de bezetters samen te werken. Ik wil in het volgende hoofdstuk over het thema van collaboratie schrijven. Het volk vormde een verzetsbeweging tegen de bezetting. De laatste Duitse aanval verliep in Ardennen in 1944. Een groot deel van de regio werd verwoest. Toen de bevrijding in 1944 op komst was, werden in Leopold III zijn patriottische gevoelens wakker. Hij vaardigde enkele anti-Duitse proclamaties uit en werd bij wijze van straf naar Duitsland verbannen. Het Belgische grondgebied werd op het einde van het jaar 1944 bevrijd en de regering kwam uit Groot-Brittannië terug. Er werd toen een beslissing over “de ongeschiktheid van Leopold III om te regeren” aangenomen. Er werd een raad van regenten ingevoerd met de broer van Leopold III Karel aan het hoofd. Karel werd dus van prins tot prins-regent aangesteld¹². Leopold III werd bevrijd in mei 1945.

Over de verdere ontwikkeling van België zal ik later schrijven.

¹¹ Fuhrmann, V.: *Belgie. Nakladatelství politické literatury*, Praha 1963, p. 33

¹² Witte, E., Craeybeckx, J. en Meynen, A.: *Politieke geschiedenis van België van 1830 tot heden*, Standaard Uitgeverij, Antwerpen, 1990, p. 235

2 DE STRIJD VOOR DE VLAAMSE RECHTS- GELIJKHEID

Ik heb eerst een beknopte historie van België vanaf de stichting tot het einde van de Tweede Wereldoorlog gegeven. Nu wil ik meer schrijven over de ontwikkeling van de relatie tussen Vlamingen en Walen.

Er was altijd al een taalkwestie op het grondgebied van België. Maar het begon steeds meer intensief te zijn na het begin van de 19^e eeuw. Op het grondgebied van de toenmalige Zuidelijke Nederlanden sprak men – en spreekt men nog steeds – twee talen: het Germaanse Nederlands (resp. het Vlaams) en het Romaanse Frans (resp. het Waals). De hedendaagse taalgrens werd gekopieerd bijvoorbeeld al in de 5de eeuw door de toenmalige begraafplaatsen. De begraafplaatsen kunnen volgens deze grens verdeeld worden in twee typen: de uitgebreide Frankische necropolis van de skeletten en de post-Romeinse kleine concentrische urnenbegravingen.¹³ De taalgrens stabiliseerde zich rond de 11de eeuw: Vlaanderen, Noord-Brabant en Limburg werden germanofoon en Luik, Henegouwen, Namen en Zuid-Brabant francofoon. Maar een groot deel van de populatie met de elite werd hoogstwaarschijnlijk bilinguaal.

In de middeleeuwen werd de functie van het Frans en het Nederlands verdeeld. De adel werd steeds meer Romaans en de burgerij en de boerenstand werden steeds meer Vlaamstalig. Het Frans werd de taal van de regering, het Nederlands de taal van handel en ambacht. In de loop van de 18^e eeuw werd het Frans de taal van de adellijke en burgerlijke elite. Maar op 1 januari 1823 werd een decreet uitgevaardigd dat het Nederlands vaststelde als de enige taal van de leger, de administratie en van de provincies Antwerpen, Limburg en Oost- en West-Vlaanderen. Het Frans overheerste de gebieden van de beginnende industrie in Zuid-België en gaandeweg ook de hoofdstad Brussel. Franstalig Brussel is omringd door het Vlaamse Vlaanderen en blijft een specificiteit. Het Frans werd een symbool van prestige, maar de meerderheid van de gewone bevolking bleef Vlaamstalig. Het antwoord op het overwicht van het Frans werd de Vlaamse beweging. Deze beweging werd in de 19^e eeuw een vereniging van de kleine intellectuelen, schrijvers, liberalen enz., die vochten voor de emancipatie van de Vlaamse volk.

¹³ Hulicius, E.: *Belgie*. Libri, Praha 2006, p. 109

Nog tijdens de regering van Leopold I gebeurde het vaak, dat de francofone rechtbanken vonnissen over de beschuldigde Vlamingen velden die dezen helemaal niet verstonden. Gaandeweg begonnen beide talen onder de druk van het aantal Vlaamse intellectuelen gelijkgesteld te worden. Al bij de volkstelling in 1846 werden er ongeveer 600.000 Vlamingen meer aangegeven dan Walen.

Gaandeweg begonnen de Walen zich bedreigd te voelen. Er verscheen een verdeling ook in de politieke sfeer: Vlaanderen werden de basis voor de katholieken, de liberalen en de socialisten haalden de stemmen in Wallonië.

Er bestonden enkele separatistische ideeën onder de Walen, omdat ze rijker en meer ontwikkeld werden. De Vlamingen bleven loyaal. Wie kon raden dat deze situatie zich in de toekomst zou omkeren?

2.1 De Vlaamse beweging

De Vlaamse beweging ontstond tussen de jaren 1834 en 1840 als een antwoord op de dominantie van het Frans in België. Wij kunnen deze beweging ook ‘flamingantisme’ noemen. De aanhangers van deze beweging (wij kunnen ze ook ‘de flaminganten’ noemen) wilden meer emancipatie voor het Nederlands en de gelijkstelling van het Nederlands met het Frans. De Vlaamse beweging werd gevormd door de kleine intellectuelen, schrijvers, liberalen enz. Enkele mensen kritiseerden de Vlaamse beweging voor zijn naïviteit, enkele dachten dat de beweging in staat was om de massa’s mensen tot activiteit op te wekken. Marc Reynebeau beschrijft de Vlaamse beweging in zijn boek *Een geschiedenis van België*¹⁴ als ‘een amalgaam van tal van verenigingen en publicaties’. Deze beweging had aan het begin een literair karakter. De Vlaamse schrijvers en literatoren gaven toneelopvoeringen, historische romans enz. uit om het nationale gevoel te versterken.

Het voorbeeld van deze schrijvers was Hendrik Conscience. Hij leidde de renaissance van het Vlaams in met zijn werk *De Leeuw van Vlaanderen* van 1838. Deze schrijver werd de persoonlijke leraar Nederlands voor de troonopvolger Leopold II.

¹⁴ Reynebeau, M.: Een geschiedenis van België, Uitgeverij Lannoo n.v., 2009, p. 97

Interessant is dat Conscience van huis uit Franstalig was.¹⁵ Andere literatoren waren bijv. Albrecht Rodenbach of Guido Gezelle. Spoedig kreeg de Vlaamse beweging ook een politiek karakter. Met het verloop van de 19^e eeuw hadden de aanhangers steeds radicalere eisen en ze wilden de eisen in de wetten doorzetten. De Vlaamse beweging stelde in 1840 binnen de politiek een petitie op, waarmee ze het herstel van het Nederlands in rechtspraak, bestuur en onderwijs wilden.¹⁶ De beweging wilde ook de Vlaamse cultuur hoger stellen. Daarom ontstond het ‘cultuurflamingantisme’, dat in de periode van de eeuwwisseling van groot belang was. Zijn aanhangers wilden de vorming van een eigen culturele elite.¹⁷ Dan kwam de strijd voor de tweetaligheid. Rond de eeuwwisseling wilden de flaminganten de eentaligheid voor Vlaanderen en Wallonië en de tweetaligheid voor het centrale landsbestuur. Hier zijn enkele belangrijke taalwetten, die ontstonden vanwege het streven van de Vlaamse beweging:

- In 1873 werd de wet-Coremans aangenomen. Deze wet bepaalde, dat de rechtspraak moest Nederlandstalig zijn voor alle mensen, die verstonden het Frans niet. Dat gold voor Vlaanderen behalve Brussel.
- In 1878 werd het staatsbestuur tot bilinguaal uitgeroepen.
- *“De wet van 1883 bepaalt dat het Nederlands de onderwijstaal moet zijn in de lagere schoolafdelingen die aan de officiële middelbare onderwijsinstellingen van het Vlaamse land gehecht zijn.”*¹⁸
- In 1898 werd de Gelijkheidswet aangenomen. Het Nederlands en het Frans begonnen allebei de officiële talen te zijn. Het Nederlands was naast het Frans een taal voor het staatsonderwijs, het staatsbestuur en de rechtspraak.¹⁹ Maar Frans blijft de taal van de maatschappelijke elite. Er verschenen de symbolen van de officiële tweetaligheid

¹⁵ Zie webpagina http://www.dbnl.org/tekst/bork001schr01_01/bork001schr01_01_0208.php.

¹⁶ Zie webpagina http://neon.niederlandistik.fu-berlin.de/nl/nedling/taalgeschiedenis/nederlands_in_vlaanderen/. 19-06-2011

¹⁷ Reynebeau, M.: Een geschiedenis van België, Uitgeverij Lannoo n.v., 2009, p. 123

¹⁸ Zie webpagina <http://users.telenet.be/frankie.schram/tijd/feit/tekst/18/8/3/06-15.html>. 19-06-2011

¹⁹ Zie webpagina http://neon.niederlandistik.fu-berlin.de/nl/nedling/taalgeschiedenis/nederlands_in_vlaanderen/. 20-06-2011

in de jaren 80 en 90. Bijvoorbeeld de opschriften op de munten en bankbiljetten werden uitgedrukt in beide talen. Ook de postzegels werden tweetalig.²⁰

- In 1914 werd een wet aangenomen, volgens welke de scholieren de lessen in hun moedertaal moeten volgen.

De Vlamingen wilden aan het begin van de 20^e eeuw ook de Universiteit Gent vernederlandsen. Maar ze waren niet succesvol, de vernederlandsing van de Gentse universiteit kwam pas met de Duitse bezetting (zie verder).

De beweging had ook zijn tijdschrift '*Van nu en straks*'. Dit tijdschrift was gemaakt door de Vlaamse jonge mensen en wat was belangrijk dat het een groep Vlaamse literatoren was, die dit samen creëerden, niet apart.²¹

2.2 De Waalse beweging

Na het ontstaan van de Vlaamse beweging ontstond ook de Waalse beweging. Dit was een antwoord op het flamingantisme. Wij kunnen deze beweging ook 'de wallingantisme' noemen. Zijn aanhangers zijn de wallinganten. De Waalse beweging ontstond, omdat de Brusselse Franstaligen en de Franstaligen in Vlaanderen bedreigd voelden vanwege de eisen van de flaminganten eerst tot de tweetaligheid en verder tot de eentaligheid van Vlaanderen.

De Waalse beweging introduceerde de basis van een federalisme, omdat ze kwamen met het territorialiteitsprincipe. Volgens dit principe moeten de taal en het territorium met elkaar verbonden zijn. Na de Eerste Wereldoorlog ontstond de wet met dit principe dat het taalgebruik in bestuur, justitie en onderwijs afhing van de streektaal. De moedertaal of de wensen van de mensen speelden geen rol. Deze wensen van de mensen speelden een rol alleen in de taalgemengde gebieden, zoals in Brussel en de taalgrens. Dat noemen wij het personaliteitsprincipe.

²⁰ Sontodino, M.: Nacionalismus v Belgii: Vlámská cesta k emancipaci. Diplomová práce, Olomouc 1998, p. 34

²¹ Sontodino, M.: Nacionalismus v Belgii: Vlámská cesta k emancipaci. Diplomová práce, Olomouc 1998, p. 39-40

2.3 De collaboratie tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog

Met de Vlaamse Beweging is het thema van de collaboratie tijdens de oorlogen nauw verbonden. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden de Vlamingen met de Vlaamse beweging verdeeld in de passivisten, de activisten en de Frontbeweging. De activisten collaboreerden met de Duitsers. De Duitsers wilden de Vlamingen op hun hand krijgen en daarom praktiseerden ze de *Flamenpolitik*. Dat betekent dat de Duitsers de Vlamingen voor de Walen prefereerden en hun sympathie wilden krijgen. Daarom verhoorden de Duitsers de Vlaamse eisen en bijvoorbeeld gaven ze hun in 1916 de Vlaamse universiteit in Gent. Op de andere kant weigerden de passivisten met de Duitsers samen te werken. Verder bestond daar de Frontbeweging. Het was een radicale vereniging van de Vlamingen aan het front, die zich inzette tegen het Franstalige taalbeleid in het leger. De Vlamingen oefenden namelijk meestal uit de functies van de gewone soldaten. Integendeel de Walen werden de officieren. Enkele leden van de Frontbeweging en enkele activisten vormden na de oorlog de Frontpartij, de eerste Vlaams-nationalistische politieke partij. De Frontpartij streefde naar de onafhankelijkheid van Vlaanderen. De Vlamingen begonnen niet tweetaligheid, maar ééntaligheid voor Vlaanderen te eisen.

De Franse overmacht hield op zo vanzelfsprekend te zijn. De economische situatie van Vlaanderen begon te verbeteren na de Eerste Wereldoorlog. De Vlaamse agrarische sector bloeide vanwege de modernisering. De Vlamingen kregen ook meer opleiding. Dus de verschillen tussen Vlamingen en Walen verminderden zich.

In België vormden zich twee eentalige gebieden. Er kwamen weer de taalwetten:

- In 1930 werd de Gentse universiteit definitief vernederlandst.
- De wet van 1932 bevat, dat de bestuurtaal door de streektaal van de provincie bepaald is.
- In 1935 kwam de wet over de eentaligheid van de rechtspraak.
- In 1938 was de wet over het taalgebruik in het leger aangenomen.

Hier kunnen we zien, dat het interbellum bracht een radicale machtverdeling tussen de Vlamingen en Walen.

Voor de Tweede Wereldoorlog veranderde de Vlaamse Beweging in de partijen Vlaams Nationaal Verbond (VNV) en Verdinaso. Het VNV ontstond in 1933. Het was een rechts-georiënteerde autoritaire partij. De leider ervan werd Staf de Clercq. Staf de Clercq besloot tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1940 voor de collaboratie. Hij sleepte ook duizenden Vlamingen in de collaboratie mee. Verdinaso was een organisatie, die opgericht en geleid was door Joris van Severen. De naam is een afkorting van ‘Verbond van Dietsche Nationaal Solidaristen’.

De Walen ook collaboreerden met Léon Degrelle aan het hoofd. Léon Degrelle richtte de beweging *Rex* op. Hij werd een toegewegen nazi en Hitler zei dat hij zijn zoon kon zijn. De Duitsers gebruikten België tijdens de hele oorlog om hun oorlogseconomie te verbeteren en België werkte net als Nederland met hen samen. In de herfst van 1940 ontstonden de eerste Vlaamse Waffen-SS. De organisatie DeVlag nam in betekenis toe. De naam is een woordspelling ‘Duitsch-Vlaamsche Arbeidsgemeenschap’. De organisatie was opgericht in 1936 en de leider van DeVlag werd Jef van de Wiele. Deze organisatie van de Vlaamse activisten onderhield al vroeger de culturele relaties met Duitsland en zocht de toenadering tussen de Vlamingen en de Duitse nationaal-socialisten.

Het VNV wilde heel Vlaanderen overheersen, maar de Duitsers wilden niet dat de VNV de enige Vlaamse politieke organisatie werd, dus ze hitsten het VNV tegen de Vlaamse SS op. Staf de Clercq richtte het Vlaams legioen op, dat zich later transformeerde in de SS-Sturmbrigade Langemarck. De macht van de SS in Duitsland groeide op en het VNV werd ook met behulp van SS-Vlaanderen en DeVlag onderdrukt. De Vlag wilde de integratie met Duitsland. De leden van de Waalse ‘Rex’ werden later de leden van het Waalse legioen SS.

De collaborateurs werden ook ‘de zwarten’ genoemd volgens de Zwarte Brigade, die uit de Grijsze Brigade ontstond. De Witte Brigade werd de symbool van het Vlaamse verzet. Dus de mensen, die werden tegen de Duitsers of vochten in het verzet, werden ‘de witten’ genoemd.

Na de bevrijding begonnen de zuiveringsacties (of repressies) te worden verricht. Een relatief hoog percentage van de mensen werd bestraft vanwege het lidmaatschap in een organisatie, die leek min of meer pro-Duitse gericht. De repressies trotseerden enkele problemen. Bijvoorbeeld dat de straffen, die gevelde waren direct na

de oorlog, waren veel strenger dan die latere. Eerst werden de mensen voor de gelijke geval ter dood veroordeeld, enkele maanden later tot een langjarige gevangenisstraf. Er werden ook grote verschillen tussen de oordelen, omdat de justities werden slecht gecoördineerd enz.

3 DE NAOORLOGSE BELGISCHE ONTWIKKELING EN DE FEDERALISERING

Er werd na de oorlog aan koning Leopold III troonafstand aangeboden. Maar hij wees het af. In 1947 werd de douane-unie Benelux opgericht, wier functie later door de Europese Unie is overgenomen. België was ook één van de oprichters van de Verenigde Naties en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie. In 1948 nam België het Marshallplan aan en gaandeweg kwam het land op krachten. De Belgische economie hervatte relatief snel na de oorlog, omdat de industriële productie niet was stopgezet. Er werd een referendum gehouden over de terugkeer van Leopold III uit Zwitserland. Een krappe meerderheid stemde voor. De koning keerde terug, maar in 1951 gaf hij de troon over aan zijn zoon Boudewijn I. Boudewijn was met zijn echtgenote – de Spaanse prinses Fabiola – heel populair.

Vanaf 1944 ontwikkelde zich het stelsel van sociale zekerheid. Er werd bijvoorbeeld werkloosuitkering of betaald verlof ingevoerd. In 1948 werd het stemrecht voor vrouwen ingevoerd. De naoorlogse politiek was niet stabiel en de kabinetten steeds wisselden. Maar dat hield de economische groei en de groei van de populatie niet tegen, die waren markanter in het noorden. In 1958 vond de wereldtentoonstelling Expo in Brussel plaats. Het hedendaagse Brusselse symbool Atomium herinnert ons deze tentoonstelling. De Belgische kolonie Kongo verkreeg onafhankelijkheid in 1960.

De Belgische politieke partijen verdeelden zich steeds meer in Vlaamse en Waalse partijen. De geschillen tussen beide taalgroepen verdiepten zich. In 1945 vond het Waals Nationaal Congres plaats, waar een groot deel van de deelnemers stemde voor aansluiting van Wallonië bij Frankrijk en de andere groot deel stemde voor Waalse autonomie in België. In 1954 ontstond de Vlaamse politieke partij ‘Volksunie’, die een confederatie wilde vormen, waarin Vlaanderen zou volledig autonoom worden en Brussel zou de hoofdstad van de confederatie blijven.²² De Waalse economie begon achteruit te gaan, terwijl Vlaanderen sterker begon te worden. De Waalse socialisten begonnen ook denken over de federatie te maken. In 1961-1963 werd de taalgrens tussen de twee taalgroepen – Vlamingen en Walen- bepaald. Wij kunnen de verdeling volgens de taal goed zien op het volgende plaatje nummer 3:

²² Kunc, J.: Stranické systémy v re/konstrukci. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000. p. 49

België verdeeld naar gesproken taal

- Nederlandstalig / Vlaanderen
- Franstalig / Wallonië
- Duitstalig / Wallonië
- Nederlands- en Franstalig / Brussel

Plaatje nr. 3 overgenomen van:

*[http://vorige.nrc.nl/nieuwsthema/belgie/article1842792.ece/Waar_ligt_de_taalgrens,](http://vorige.nrc.nl/nieuwsthema/belgie/article1842792.ece/Waar_ligt_de_taalgrens)
geraadpleegd op 15-6-2011*

De provincies West- en Oost Vlaanderen, Antwerpen en Limburg werden Nederlandstalig, de provincies Henegouwen, Namen, Luxemburg en Luik Franstalig. De taalgrens leidt door Brabant, dus in het noorden was Brabant Nederlandstalig en in het zuiden Franstalig. Brussel is tweetalig. Het laatste taalgebied is Duitstalig. De bepaling van deze taalgrens legde de grondslagen voor de latere staatshervorming.

Maar de taalgrens loste niet alle problemen op. De aanhangers van de meer radicale verandering wilden minder bevoegdheden voor het centraal bestuur en meer bevoegdheden voor het lokaal bestuur. In 1966 brak er onrust in Leuven uit. De Vlaamse studenten wilden dat de francofone studenten en docenten weggaan. De universiteit werd in 1968 gesplitst en er is een nieuwe universiteit voor de francofonen in Louvain-la-Neuve opgebouwd.

Dan begon de federalisering van België, die in 5 staatshervormingen verliep. Eerst werd de grondwet in 1970 gewijzigd en België werd verdeeld in 3 cultuur-

gemeenschappen – de Nederlandse, Franse en Duitse. Deze cultuurgemeenschappen konden autonoom beslissen over de culturele en taalkundige aangelegenheden. Ze ontstonden uit de initiatief van de Vlamingen. Verder ontstonden er drie gewesten – het Vlaams Gewest, Waals Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, integendeel op initiatief van de Walen. Die wilden de economische autonomie. Maar de grondwet van 1970 ging steeds uit van het feit dat het parlement representeert België als een geheel.

In 1980 waren er andere wijzigingen gedaan. De cultuurgemeenschappen veranderden zich in alleen gemeenschappen, omdat ze niet meer alleen over culturele aangelegenheden beslisten, maar ook bijvoorbeeld over de persoonsgebonden aangelegenheden. Ze werden hernoemd tot de Vlaamse, Waalse en Duitstalige Gemeenschap. Elk gewest en elke gemeenschap kreeg een eigen raad en regering (behalve Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap zijn een uitzondering, omdat ze hebben samen één raad en één regering.

Een andere fase van de federalisering verliep in 1988-1989. In deze periode kreeg vooral het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vorm en werd geconcretiseerd. Dit gewest kreeg ook een raad en regering. De bevoegdheden van de gewesten en de gemeenschappen stijgen.

*“Op 14 juli 1993 keurt het Belgische parlement definitief de Sint-Michielsakkoorden goed. Voortaan is België een federale staat, zo staat het zwart op wit in artikel I van de nieuwe grondwet.”*²³ In de nieuwe grondwet is ook vermeld dat België bestaat uit de gewesten en gemeenschappen, in plaats van uit de provincies hoe was het in de oude grondwet vermeld. Met deze actie was de proces gedurende vanaf 1970 afgerond.

De gewesten kunnen dankzij de staatshervorming volledig beslissen over de regionale economische ontwikkeling, landbouw, handel, milieubescherming, woning, vervoer, enz.²⁴

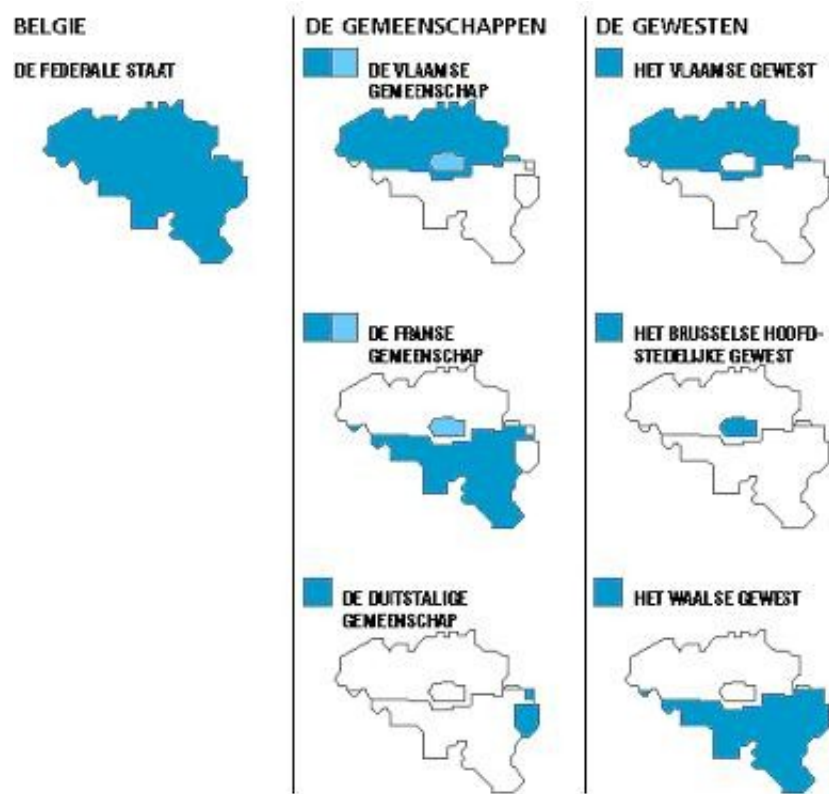
De gemeenschappen beslissen over cultuur, onderwijs, taal en burgerbescherming. Dat bevat de gezondheidszorg, rechtsbescherming van de kinderen en de jeugd, sociale welzijnszorg of de bijstand voor de families en ook wat betreft de

²³ van Istendael, G.: Het nut van België, Uitgeverij Atlas 1993, p. 5

²⁴ Říchová, B.: Západoevropské politické systémy: Komparace politických systémů, Nakladatelství Oeconomica, Praha 2009. p. 35

emigranten.²⁵ Op het federale niveau beslist de regering over de financiën, buitenlandse politiek, justitie, nationale defensie, luchtvaart, spoorwegverkeer, enz.

Een aantal dagen na de grondwetsherziening (op 31 juli 1993) stierf koning Boudewijn I. De nieuwe koning is Albert II, de broer van Boudewijn. Albert II regeert tot vandaag. Zijn echtgenote is Paola Ruffo di Calabria.

Plaatje nr. 4 overgenomen van: <http://neon.niederlandistik.fu-berlin.de/static/nedling/taalgeschiedenis/belgie.nl.jpg>, geraadpleegd op 17-6-2011

De laatste staatshervorming verliep in 2001 en het ging over het Lambermontakkoord en het Lombardakkoord. Met het Lambermontakkoord waren de bevoegdheden van de gewesten en de gemeenschappen versterkt. Ze zijn meer autonoom wat de financiën betreft en ook in de bevoegdheden in economische en sociale politiek. Met het Lombardakkoord wijzigde bijvoorbeeld de werking van de

²⁵ Říchová, B.: Západoevropské politické systémy: Komparace politických systémů, Nakladatelství Oeconomica, Praha 2009, p. 36

Brusselse instellingen, de zetelverdeling tussen Vlamingen en Walen in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement was veranderd enz.

Op plaatje nr. 4 hierboven kunnen we de verdeling van het federale België in de gemeenschappen en de gewesten goed zien.

4 HET HUIDIGE PROBLEEM VAN BELGIË – DE REGERINGLOOSHEID

In mijn bachelorscriptie wil ik me aan de verschillen tussen Vlamingen en Walen wijden en hoe deze verschillen de Belgische inwoners beïnvloeden. Volgens mij is het meest opvallend huidig probleem de Belgische regeringsloosheid na de laatste federale verkiezingen.

Voor een betere voorstelling van de huidige problematische politieke situatie geef ik eerst het overzicht van de types verkiezingen in België en ook het voorstellen van de politieke partijen, die de laatste verkiezingen hebben gewonnen.

4.1 Types verkiezingen in België

Omdat België een federale staat is, samengesteld uit de gewesten en gemeenschappen, zijn er meer types verkiezingen. Het eerste type zijn de federale verkiezingen. In deze verkiezingen zijn de leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat gekozen. De laatste federale verkiezingen vonden plaats op 13 juni 2010 en brachten België een record langdurige regeringsloosheid. Ik zal over deze verkiezingen en de navolgende situatie in het volgende hoofdstuk schrijven.

Andere verkiezingen zijn de gewestelijke en de gemeenschapsverkiezingen. Er zijn leden van het Vlaams, Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap gekozen. Verder worden de Belgische leden van het Europees Parlement gekozen.

Het laatste type verkiezingen zijn de gemeenteraadsverkiezingen en de provincieraadsverkiezingen. Zoals de naam al aanduidt, worden daar de leden van de gemeenteraden en de provincieraden gekozen.²⁶

²⁶ Zie webpagina http://www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/democratie/verkiezingen/. 23-06-2011

4.2 De belangrijke politieke partijen

In de federale verkiezingen op 13 juni 2010 konden de Belgen kiezen uit deze partijen.²⁷

CD&V - Christen-Democratisch & Vlaams

CDH - Centre démocrate humaniste

ECOLO - Écologistes confédérés pour l'Organisation de Luttes originales

FDF - Fédéralistes Démocrates Francophones

Groen!

LDD - Lijst Dedecker

MCC - Mouvement des Citoyens pour le Changement

MR - Mouvement Réformateur

N-VA - Nieuw-Vlaamse Alliantie

Open VLD – Open Vlaamse Liberalen en Democraten

PP - Personenpartij / Parti Populaire

PS - Parti socialiste

SP.A - Socialistische Partij Anders

Vlaams Belang

Hier is een beknopte profiel van de twee overwinnende partijen:

Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA)

De N-VA is een Vlaams-nationalistische en conservatieve politieke partij. Deze partij onstond in 2001 uit de voormalige Volksunie (1954-2001). De voorzitter van deze partij is Bart de Wever (vanaf 2004). N-VA eist voor de verruiming van de bevoegdheden voor Vlaanderen, die konden de ontbinding van België veroorzaken. Ze willen deze ontbinding tot de onafhankelijke Vlaamse republiek te leiden. Ze stellen voor, dat deze Vlaamse republiek zou een leden van de Europese unie zijn. N-VA gelooft, dat Vlaanderen hebben alle attributen een zelfstandig staat te creëren.

²⁷ Zie webpagina http://www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/democratie/politiek/. 24-06-2011

Parti Socialiste (PS)

De Parti Socialiste is een Franstalige sociaaldemocratische partij. PS ontstond door splitsing van de Belgische Socialistische Partij in de Franstalige Parti Socialiste en de Nederlandstalige Socialistische Partij (vandaag Socialistische Partij Anders) in 1978. De voorzitter van deze partij is Elio Di Rupo (vanaf 1999). Het doel van PS is de vorming van de democratische maatschappij, waar de burgers zijn gelijk.

4.3 De actuele langdurige recordregeringsloosheid

Zoals we uit de gegeven geschiedenis kunnen zien, is België een staat samengesteld uit de verschillende naties – Vlamingen en Walen (onder andere). En juist dit verschil brengt de Belgen het aantal problemen en conflicten. Ik denk dat we het ermee eens kunnen zijn dat het huidige politieke en concrete probleem nummer 1 voor de Belgen de regeringsloosheid na de federale verkiezingen in juni 2010 is. België liep Irak vooruit en houdt een niet-benijdenswaardig record in vorming van een nieuwe regering. België probeert de oplossing te vinden meer dan één jaar! Neemt u alstublieft bij het lezen van deze scriptie in overweging, dat ik deze tekst in juni 2011 schrijf.

De verkiezingen voor het federaal parlement vonden vervroegd plaats op 13 juni 2010. De premier Yves Leterme gaf met zijn kabinet demissie. In de moderne geschiedenis heeft België problemen met de regeringsvorming gehad vanaf 2007. Vanaf dit jaar, toen de verkiezingen in het federaal parlement plaatsvonden op 10 juni 2007, wisselde België al zes kabinetten. Het eerste kabinet vormden de Belgen drie kwartalen van het jaar en het laatste kabinet regeerde alleen enkele maanden. De pogingen om een nieuwe regering te vormen mislukken steeds weer vanwege de verschillen tussen de Vlamingen en Walen, die ik in het volgende hoofdstuk wil beschrijven. Laten we nu eens kijken naar het verloop van de huidige politieke situatie.

De Belgische grondwet bepaalt, dat zowel de Vlamingen als de Walen in de regering vertegenwoordigd moeten zijn. De Vlamingen zijn een talrijkere groep inwoners en dit feit veroorzaakte, dat de Belgische premiers al 36 jaar de voorzitters van de Vlaamse overwinnende partijen zijn.

Op 13 juni 2010 heeft de Nieuw-Vlaamse Alliantie met Bart De Wever als voorzitter in de federale verkiezingen bij de Vlaamse kiezers gewonnen. De Nieuw-

Vlaamse Alliantie kreeg 27 zetels van afgevaardigden in het wetgevende lichaam van 150 leden. De N-VA vertoont een tendentie tot separatistisch te zijn, maar ze wil geen onmiddellijk verdeling van België. De N-VA eist grotere autonomie voor Vlaanderen.

Bij de Waalse kiezers heeft de Parti socialiste met Elio Di Rupo als een voorzitter gewonnen. Deze partij streeft integendeel naar het behoud van de staat en het steeds herverdelen van de federale begroting. Daaruit vloeit voort dat het niet makkelijk zal zijn voor deze partijen om overeen te komen. Op 17 juni 2010 benoemde koning Albert II Bart De Wever tot informateur. Een informateur is een persoon met een aanzienlijk politiek verleden, die onderhandelt met de politieke partijen over de volgende mogelijke ontwikkeling. Dan kiest hij een persoon en belast hem met een taak een nieuwe regering te vormen en eventueel de regering te voeren. Maar Bart De Wever kon geen coalitiepartners te vinden tussen de francofone vertegenwoordigers.

De koning besloot een weg uit de crisis te vinden en gaf de opdracht om een nieuwe regering te vormen aan een Waal. In juli 2010 werd Elio Di Rupo tot preformateur benoemd. Maar Vlamingen wezen deze mogelijkheid af. Er begon zich in België een klein circus af te spelen. Albert II wendde zich tot de bemiddelaars André Flahaut en Danny Pieters en gaf hem een opdracht de partijen N-VA en PS te verzoenen. Dan wendde Albert II zich weer tot Bart De Wever. Hij begon opnieuw een vraag van meer autonomie op te lossen met als gevolgtrekking een lagere subsidie van de Vlamingen naar de Walen. De Walen accepteerden dat vijandelijk. Dan stelde Bart De Wever nieuwe verkiezingen voor, omdat hij niet meer met de Walen onderhandelen wilde. En hij ook wilde de filosofie van zijn partij, die gericht is op de radicale veranderingen handhaven. Maar zouden nieuwe verkiezingen iets oplossen?

Gaandeweg waren er andere mensen in de regeringsvorming betrokken, maar alle pogingen waren niet succesvol. Verder wisselden de bemiddelaars Vande Lanotte en de informateur Didier Reynders zich af, Wouter Bek kreeg een opdracht als een onderhandelaar en vanaf 16 mei 2011 is Elio Di Rupo tot formateur benoemd.

Yves Leterme werd door Albert II gevraagd om als premier aan te blijven. Hij bestuurt België met zijn geldige onderhoudskabinet. Er zijn schattingen dat deze situatie kon duren tot 2014, wanneer zou de geregelde verkiezingen plaatsvinden.²⁸

²⁸ Voor dit hoofdstuk heb ik de artikelen van internet gebruikt:
http://www.rozhlas.cz/zpravy/ekonomikavevropce/_zprava/907025,

5 ANALYSE VAN DE REDENEN: WAAROM KUNNEN VLAMINGEN EN WALEN GEEN OVEREENKOMST BEREIKEN?

Er bestaat zeker veel dingen die hebben de Vlamingen en de Walen gemeenschappelijk en die hen één natie maken – de Belgen. Bijvoorbeeld kunnen we bier, chocolade, het beeldverhaal, de liefde voor goed eten of architectuur noemen. Maar het schijnt dat er veel meer verschillen zijn dan gelijkenissen tussen de Vlamingen en Walen. Komt u met mij naar enkele ervan kijken:

5.1 Taalverschillen

Ik denk dat het uit mijn scriptie duidelijk is, dat de taalverschillen in het verleden de meeste problemen aan de Vlamingen en Walen veroorzaakten. Zoals ik heb geschreven, in het noorden spreekt men het Germaanse Nederlands (afgerond 60% van de bevolking) en in het zuiden spreekt men het Romaanse Frans (afgerond 40% van de bevolking). Volgens mij is het heel ongunstig dat de talen zijn absoluut verschillend. Beide talen horen bij de taalfamilie Indo-Europese talen, maar elk bij een andere subgroep. Dus als de Vlamingen geen Frans leren of de Walen leren geen Nederlands, kunnen deze twee naties elkaar niet verstaan.

Op dit probleem stuitte ik, toen ik in Brussel was, dus ik wou mijn ervaring beschrijven. Ik heb daar het wintersemester van 2010 doorgebracht dankzij het ERASMUS-programma. Ik heb op de Erasmushogeschool Brussel gestudeerd, één van de grootste Nederlandstalige hogescholen in Brussel. Ik volgde de lessen met de Brusselse en Vlaamse studenten. Toen heb ik met ze gediscuteerd, ik was natuurlijk geïnteresseerd in de verschillen tussen de Vlamingen en Walen en hun wederzijdse betrekking. Ze hebben mij gezegd dat hun gevoel is, dat het geen probleem voor hen is om Frans te leren. Het is gewoon dat de Vlamingen de Franse lessen op school volgen

<http://english.pravda.ru/world/europe/21-12-2010/116291-belgium-0/>,
http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/885603, <http://www.ct24.cz/svet/92897-belgicke-volby-vyhrali-vlamsti-separatiste/>, http://www.cez-okno.net/clanok/analyzy/belgie-byla-prakticky-zrusena?page=3&quicktabs_1=2. Meer over dit onderwerp kunt u vinden in: Homolová, E.: Federální volby 2010 – kořeny národnostních sporů a jejich reflexe v politickém systému Belgie

vanaf jeugdige leeftijd. Het is natuurlijk voor hen. Maar van de Waalse kant voelen ze niet deze moeite om Nederlands te kunnen spreken. Het is niet zo gewoon in Wallonië de Nederlandse lessen te volgen. Dat was de mening van de meerderheid van de mensen, met wie ik gesproken heb. Maar ik weet dat ik geen referenties van de Waalse kant heb, dus het is moeilijk een gevolgtrekking te maken.

Ik heb dit citaat van de koning Albert II gevonden, waar spreekt hij over de taal en zijn belangrijkheid voor de uitdrukking van de mens en voor het begrip van elkaar. Dit is een citaat van de kerstboodschap van de koning van 24 december 1998:

*"De taal van een mens bepaalt in hoge mate zijn wijze van redeneren en van aanvoelen, wat hij zal zien of wat hij niet zal zien. De taal waarin hij denkt is als een venster waardoor hij de werkelijkheid zal waarnemen. Zijn wereldbeeld wordt mede bepaald door zijn taal en wat hij niet onder woorden kan brengen zal hem vlug ontgaan. Elke taal bezit haar eigenheid, die afstraalt op al wie die taal spreekt. Een taal machtig zijn betekent dus niet alleen dat wij met andere mensen kunnen communiceren maar ook dat wij hun gevoeligheid, hun cultuur beter kunnen vatten, met andere woorden dat wij ze werkelijk kunnen begrijpen."*²⁹

Voor de ontwikkeling van beide talen op het grondgebied van België en hun gelijkstelling, zie alstublieft de hoofdstukken 1, 2 en 3.

5.2 Cultuurverschillen

De taalverschillen zijn nauw verbonden met de cultuurverschillen. Aan dit thema van de cultuur-en taalverschillen wijdt Ludo Beheydt zich in het boek 'Hoe Vlaams zijn de Vlamingen?' (Abicht, L. e.a.: *Hoe Vlaams zijn de Vlamingen?*, Davidsfonds/Leuven, 2000). Hij gebruikt een gelijke frase als koning Albert II, als hij schrijft dat de mensen die dezelfde taal spreken, door hetzelfde raam kijken. Ze benoemen op dezelfde manier en kennen dezelfde betekenissen toe.³⁰ Hij schrijft verder, dat bijvoorbeeld het woord 'vriend' in Nederlands andere connotaties oproept dan het Franse woord 'ami'. „Een

²⁹ De Wachter, W.: De maatschappelijke identiteiten – Vlaanderen en Wallonië ([www.kuleuven.be/emeritiforum/thema/2006-2007/MEERVLAANDEREN211206/identiteit-Vlaanderen-Wallonie%20\(prof.%20W.%20Dewachter\).doc](http://www.kuleuven.be/emeritiforum/thema/2006-2007/MEERVLAANDEREN211206/identiteit-Vlaanderen-Wallonie%20(prof.%20W.%20Dewachter).doc))

³⁰ Abicht, Ludo e.a.: *Hoe Vlaams zijn de Vlamingen?*, Davidsfonds/Leuven, 2000, p. 41

*taal kan pas echt leven als ze gedrenkt is in de context van een cultuur en een cultuur kan niet bestaan als ze zich niet kan uiten in een natuurlijke taal.*³¹ Dus volgens meneer Beheydt bestaat er tussen de groepen die elkaars taal niet spreken, niet alleen een communicatiebarrière, maar ook een cultuurbarrière. Volgens hem moeten de mensen de taal van de natie leren, van welke ze echt toegang tot zijn cultuur willen hebben.

En daar is de harde noot van België. Vanwege het absolute verschil tussen de talen, hebben beide groepen scholen, organisaties, kantoren, politieke partijen of media gescheiden. Elke groep bevolking leest haar eigen kranten, kijkt naar haar eigen televisie-stations, luistert naar haar radio-stations en dat helpt niet om een collectieve publieke opinie te vormen.

5.3 Socio-economische verschillen

De economische ontwikkeling in België is ook interessant. Als we terugkijken in het verleden, kunnen we zien, dat de Belgische economische groei tot de eerste helft van de 20^e eeuw vooral afhankelijk was van Wallonië. Dankzij Wallonië werd het kleine België een industriële mogendheid. Wallonië werd rijk dankzij de zware industrie – bijvoorbeeld de kolenwinning of staalindustrie, terwijl Vlaanderen agrarisch en arm bleef. Maar met de komst van de 20^e eeuw begon Wallonië achteruit te gaan en na de Tweede Wereldoorlog begon de situatie te keren. Vlaanderen begon met de modernisering en begon te bloeien. De voormalige trots van Wallonië – de zware industrie – begon een bron van problemen en een aanvrager van de overheidssubsidie te zijn. De economische bloei verschaftte Vlaanderen een zelfbewustzijn. Dat was ook de reden, waarom de Vlamingen steeds meer eisen begonnen te stellen en steeds meer culturele en economische autonomie wilden.

Ook de Walen begroetten de economische autonomie. Ze verwachtten met de federalisering een oplossing van hun economische problemen, waarmee de Brusselse regering zich geen raad wist. Maar de Vlamingen zijn niet tevreden, omdat ze het niet leuk vinden voor de Waalse problemen te betalen en ze maken aanspraak op meer bevoegdheden voor de gewesten en gemeenschappen, ze strijden voor de zelfstandiger

³¹ Abicht, Ludo e.a.: Hoe Vlaams zijn de Vlamingen?, Davidsfonds/Leuven, 2000, p. 41

begrotingen en minder overdracht van de financiën naar Wallonië. Het lijkt erop dat de zelfbewustere en sterkere Vlamingen vanuit de hoogte op de Walen kijken in deze richting. Het einde van deze situatie is het feit dat de separatistische tendenties in Vlaanderen steeds sterker zijn. Maar de Walen zijn logisch niet enthousiast over dit idee.

Het lijkt dat er alleen verschillen tussen de Vlamingen en de Walen zijn. Maar er is iets, wat deze twee groepen verbindt en dat is de staatsschuld. Het zou een moeilijke vraag zijn, wat met de staatsschuld te doen in geval van splitsing van België.

5.4 Politieke verschillen

Er zijn nog steeds sommige instellingen, die hebben alle Belgen samen. We kunnen bijvoorbeeld de koning noemen, die een symbool van het eenheids-België is. Verder functioneren op het federale niveau ook de regering, het Hof, de hoogste gerechtelijke instanties, de gevestigde administraties en diensten, leger, diplomatie of het federale parlement.³²

Maar met de aankomst van de federalisering begonnen de Belgische politieke partijen zich in de Vlaamse – Nederlandstalige, de Waalse – Franstalige en de Duitstalige te splitsen. Dankzij deze splitsing ontstonden de ‘politieke families’. De uitdrukking ‘politieke familie’ betekent een groep politieke partijen, die verschillend in de taal zijn, maar een gelijke ideologie hebben. Een voorbeeld van de zogenaamde politieke familie is de christendemocratische familie, waar de Vlaamse CD&V en de Waalse cdH bij horen. Verder hebben we bijvoorbeeld de liberale familie met de Vlaamse OpenVLD en Waalse Mouvement réformateur, de socialistische familie met de Vlaamse sp.a en de Waalse Parti socialiste of de groenen met de Vlaamse Groen! en de Waalse Ecolo.

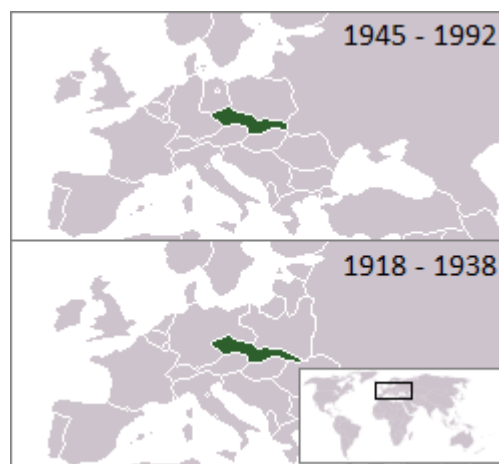
Natuurlijk zijn er enkele kleine partijen, die niet bij een andere politieke partij hoeven te horen.

³² De Wachter, W.: De maatschappelijke identiteiten – Vlaanderen en Wallonië ([www.kuleuven.be/emeritiforum/thema/2006-2007/MEERVLAANDEREN211206/identiteit-Vlaanderen-Wallonie%20\(prof.%20W.%20Dewachter\).doc](http://www.kuleuven.be/emeritiforum/thema/2006-2007/MEERVLAANDEREN211206/identiteit-Vlaanderen-Wallonie%20(prof.%20W.%20Dewachter).doc)), p. 4

6 HET UITEENVALLLEN VAN TSJECHOSLOWAKIJE ALS EEN VOORBEELD VOOR DE BELGEN?

Over het thema van het potentiële Belgische uiteenvallen spreekt men heel vaak, vooral als het over de politieke crisis gaat. In verband met dit uiteenvallen spreekt men over Tsjechoslowakije als over een staat die capabel was rustig te scheiden en dit rationeel overeen te komen. Daarom wil ik hier Tsjechoslowakije voorstellen. Eerst wil ik de beknopte geschiedenis en de ontwikkeling van de wederzijdse relaties beschrijven en dan het uiteenvallen uit een perspectief van toen en van deze tijd.

6.1 Een beknopte geschiedenis van Tsjechoslowakije³³

Vorm van Tsjechoslowakije in zijn ontwikkeling

(Plaatje nr. 5 overgenomen van:

*<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f8/LocationCzechoslovakia.png>,
geraadpleegd op 26-6-2011)*

Tsjechoslowakije ontstond na de Eerste Wereldoorlog, op 28 oktober 1918, vanwege het uiteenvallen van Oostenrijk-Hongarije. De periode van 1918 tot 1938 noemen wij de Eerste Republiek. Deze republiek verbond het Tsjechische land volgens haar historische grenzen met het noordelijke grondgebied van het Koninkrijk Hongarije,

³³ Voor het schrijven van dit hoofdstuk heb ik onder andere het boek Kuklíkovi, J. a J.: Dějepis pro gymnázia a střední školy 4 – NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2002

dat bevolkt was door de Slowaken. Deze nieuwe staat werd gepresenteerd als een staat van Tsjechoslowaken. Het begrip ‘Tsjechoslowaken’ gaat uit van het idee dat de Tsjechen en Slowaken één politieke natie vormen. Deze twee naties waren in het verleden een steun voor elkaar. Jan Mlynárik schrijft in zijn Slowaakse essay ‘Een geschiedenis van de Tsjecho-Slowaakse relaties (História česko-slovenských vzťahov)’³⁴, dat de Slowaken een verwante natie voor de Tsjechen waren. Zij betekenden een weg in oostelijke richting tot de Slavische wereld. De Tsjechen leefden namelijk in de Duitse omsluiting. Aan de andere kant, vonden de Slowaken steun in Tsjechen wat de Hongaren betreft.³⁵ En daarom ontstond Tsjechoslowakije. De officiële talen werden het Tsjechisch en het Slowaaks.

Een verbinding tussen deze twee naties is natuurlijk hun oorsprong – Slavisch en het feit, dat hun talen zijn heel gelijk en de Tsjechen hebben bijna geen probleem de Slowaken te verstaan en omgekeerd. Maar het Tsjechisch had meer mogelijkheden om zich te ontwikkelen. Het Slowaaks was onderdrukt door Hongarije. De Tsjechoslowaakse relaties waren getekend door het feit, toen het meer ontwikkelde Tsjechische milieu Slowakije beïnvloedde. In de periode van de 14^e tot 16^e eeuw kreeg het Tsjechisch in Slowakije zijn plaats en begon zich naast het Slowaaks te vestigen. De Tsjechen en de Slowaken zijn verbonden door hun taal, maar ook onderscheiden vanwege het feit dat beide naties duizend jaren in de verschillende culturele, religieuze, sociale of rechtelijke voorwaarden leefden. De Tsjechoslowaakse relaties bereikten het hoogtepunt vanaf het einde van de 19^e eeuw tot de Eerste Wereldoorlog. De Tsjechen dachten, dat zij in geval van het verlies van Slowakije in de handen van de Duitsers en Hongaren zouden vallen.

De Tsjechen en de Slowaken gingen binnen de nieuwe staat met de disproportie. De Tsjechen waren een zogenaamde ‘voltooide’ staat, wat politiek en cultuur betreft en de Tsjechische economie was relatief ontwikkeld. Slowakije was in een verschillende situatie. De industrie was niet zo ontwikkeld en de Slowaakse maatschappij werd meestal gevormd door de boerenstand. In het begin waren de Tsjechen en de Slowaken enthousiast over en bedwemd door hun nieuwe staat. Maar gaandeweg ontzuochterden ze, omdat het land na de Eerste Wereldoorlog in een slechte economische situatie

³⁴ Vodička, K.: Dělení Československa; Deset let poté. Volvox Globator, Praha 2003, p. 11

³⁵ Vodička, K.: Dělení Československa; Deset let poté. Volvox Globator, Praha 2003, p. 13

geraakte en mensen het gebrek aan alles hadden. De regering voerde de sociale hervormingen in. Er werd een model van het sociale stelsel gevormd dat tot de meest ontwikkelde in Europa hoorde. De Tsjechen werden een beslissende element in de staat. Zij hadden de grootste verantwoordelijkheid maar ook de voordelen. Het gevoel van patriotisme groeide op, de Tsjechoslowaken hielden van hun land.

Tomáš Garrigue Masaryk, de eerste Tsjechoslowaakse president, had zich zeer verdienstelijk hiervoor gemaakt met zijn ‘humanistische democratie’. Er ontstonden problemen in Tsjechoslowakije vanwege een gecompliceerde nationaliteitskwestie. De Tsjechen en de Slowaken waren de ‘heersende naties’. De Duitsers en Hongaren verloren hun voormalige superieure positie en ze probeerden hun grondgebied van Tsjechoslowakije af te trekken. In de jaren ‘20 werd de situatie rustig en het leek dat Tsjechoslowakije succesvol zou functioneren ook met de nationale minderheden. Behalve de Duitsers en Hongaren vormden ook bijvoorbeeld de Polen en Roethenen de grootste minderheden. Het probleem was, dat het aantal Slowaken lager was dan het aantal Duitsers. De Tsjechen hielpen Slowaken hun onderwijs en ontwikkeling hoger te stellen. Er ontstond ook het Slowaakse nationale theater met behulp van de Tsjechen. Het niveau van de Slowaakse cultuur steeg. Gaandeweg nam het aantal ideeën over de Slowaakse autonomie toe. Er ontstonden niet-opgeloste problemen, die Tsjechoslowakije zwakker maakten.

Tsjechoslowakije hoorde bij het Vredesverdrag van Versailles en streefde naar de democratische internationale samenleving. Na de oorlog was er in Tsjechoslowakije een verschillend economisch niveau. Tsjechoslowakije ontstond uit Oostenrijk-Hongarije, waar woog de industriële productie over de landbouw. Maar de verdeling van de industrie was niet evenwichtig in Tsjechoslowakije – Bohemen, Moravië en Silezië waren ontwikkeld, Slowakije en Roethenië bleven achter. Helaas slaagde Tsjechoslowakije er niet in om gelijkstelling van deze situatie en opheffing van het probleem te bereiken. De geldhervorming hielp meer aan de industriële ontwikkeling. In 1919 ging men over van het Oostenrijk-Hongaarse muntstelsel naar het Tsjechoslowaakse en mensen begonnen met de Tsjechoslowaakse kroon te betalen. De inflatie was gestopt.

Tsjechoslowakije was in de periode van de Eerste Republiek één van de gemiddeld ontwikkeld Europese staten en het bood een hoog levensniveau aan een

groot deel van de bevolking. In 1929-1933 kon natuurlijk ook Tsjechoslowakije een globale economische crisis gevoelen.

In september 1938 waren Tsjechoslowaken gedwongen het Verdrag van München te accepteren en de Eerste Republiek eindigde. Tsjechoslowakije moest de grote delen van het land – vooral de Tsjechische en Moravische grensgebieden en bijna een derde van het Slowaakse grondgebied aan de Duitsers overgeven. Ook andere delen van het land werden afgestaan. De Tsjechoslowaakse oppervlakte verminderde zich met ca. 30% en Tsjechoslowakije verloor ca. een derde van de bevolking.

Dan ontstond de Tsjecho-Slowaakse Republiek, we kunnen die ook de Tweede Republiek noemen. De Slowaken zetten autonomie door en voegden een deelstreep toe in de naam van de republiek. De facto ontstond er een federatie. Die duurde alleen van oktober 1938 tot maart 1939. De Tsjechische landen werden bezet door de Duitsers en het Protectoraat Bohemen en Moravië ontstond. Het protectoraat duurde van 1939 tot 1945. De relaties tussen de Tsjechen en Slowaken werden erger.

Tsjechoslowakije werd hersteld in 1945 na het einde van de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding door het Rode Leger. De officiële naam was de Tsjechoslowaakse Republiek, of ook de Derde Republiek. Roethenië werd aangesloten bij de Oekraïne. De Communistische Tsjechoslowaakse partij maakte gebruik van de situatie en werd de machtigste partij in Tsjechoslowakije. Het was een grote verandering voor de bevolking, omdat tot deze tijd Tsjechoslowakije een democratisch land was. Dan waren de Tsjechoslowaken aangesloten bij het Sovjet machtsblok en zijn staat begon totalitair te zijn.

Toen het communisme Tsjechoslowakije binnenviel, waren Slowaken van mening, dat het gebeurde vanwege de Tsjechen. In 1946 kregen namelijk de socialistische partijen 80% stemmen van de Tsjechen. De communisten kregen de helft van deze stemmen. De Slowaken stemden veel voor de Democratische partij. Maar aan de andere kant beschouwden de Slowaken de tientallen jaren socialisme in Tsjechoslowakije niet als civilisatieverval. Tijdens het socialisme verliep namelijk de modernisatie in Slowakije en het levensniveau was hoger gesteld.

In juli 1960 was een nieuwe grondwet aangenomen en ze veranderde de naam van de staat in de Tsjechoslowaakse Socialistische Republiek. De totalitaire macht was

steeds meer gecentraliseerd. De Slowaken begonnen hun nationale belangen door te zetten en er verschenen eisen voor Slowaakse autonomie. Er begon een wet over de federalisering te worden klaargemaakt. De wet werd aangenomen in oktober 1968. Wij kunnen zien dat de federalisering verliep in de ongeveer gelijke periode zoals in België. Tsjecho-slowaakse Socialistische Republiek duurde tot 1990.

6.2 Het uiteenvallen van Tsjechoslowakije³⁶

Het uiteenvallen van Tsjechoslowakije werd voorafgegaan door de zogenaamde ‘Fluwelen Revolutie’. In Tsjechoslowakije verliepen de anticomunistische protesten in de herfst 1989. Vanaf 20 november 1989 vonden er elke dag in Praag massale demonstraties plaats. De mensen rammelden met sleutels en op deze manier lieten ze de communisten weten dat hun era eindigde. De Tsjecho-slowaakse communistische partij regeerde 41 jaar als enige partij in Tsjechoslowakije. Deze protestacties verliepen rustig en de sfeer was euforisch en gezellig. Dankzij deze kreeg de revolutie de bijvoeglijke bepaling ‘fluwelen’.

Het jaar 1990 was het jaar van het einde van het totalitaire regime en het begin van de nieuwe democratische omstandigheden. De vrije verkiezingen vonden plaats en het politieke stelsel met de parlementaire democratie werd aangenomen. De kwesties over de wederzijdse relatie tussen de Tsjechen en Slowaken begonnen te worden opgelost. Er verliep een discussie over de nieuwe naam van de staat. Vanaf 1960 was de naam van het land namelijk ‘de Tsjecho-slowaakse Socialistische Republiek’. Ongeveer half maart 1990 werd een nieuwe naam door de stemming goedgekeurd – ‘de Tsjechische en de Slowaakse Federale Republiek’. Er begon een economische hervorming – de centraal geregeld economie zou veranderd zijn in de markteconomie. Tsjechoslowakije streefde naar doorzetten in de Europese en wereldpolitiek. De eerste verkiezingen voor het parlement vonden plaats op 8 en 9 juni 1990. De vertegenwoordigers van beide regeringen waren dankzij de resultaten van de verkiezingen Václav Klaus (voor de Tsjechen) en Vladimír Mečiar (voor de Slowaken). Deze twee mannen losten de kwestie over de verdere existentie van de nieuwe federatie

³⁶ Voor het schrijven van dit hoofdstuk heb ik onder andere het boek Kuklíkovi, J. a J.: Dějepis pro gymnázia a střední školy 4 – NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY. SPN – pedagogické nakladatelství, akciová společnost. Praha 2002. p. 201-204

op – ze kwamen het uiteenvallen van Tsjechoslowakije en over het ontstond van twee zelfstandige staten overeen. Zo ontstonden de Tsjechische en de Slowaakse republiek.

Voor het uiteenvallen waren bijvoorbeeld de verschillen tussen de meningen van beide naties over de economische hervorming na de verkiezingen in 1992 van belang. Deze verschillen veranderden zich in een grondwetscrisis. De federale regering werd namelijk na het aantal problemen gevormd, maar een functioneel federaal parlement niet. Er werd een referendum aangeboden als één van de mogelijke oplossingen, maar dit idee over de algemene stemming van het Tsjechische en Slowaakse volk over de toekomst van de staat was afgewezen. De kwestie is, wat het resultaat van de referendum zou zijn. Volgens een herhaald opinieonderzoek in de jaren 1990-1992 wilde de meerderheid van de gevraagde mensen een staat te behouden. Dus het uiteenvallen was een resultaat van het spel van de politieke elites.

De Slowaakse premier legde voor dat aan Tsjechië en Slowakije een internationale rechtspersoonlijkheid toegekend zou worden. Maar het resultaat zou een nieuwe federatie betekenen, dus Václav Klaus stelde voor dat het beter zou zijn om twee nieuwe staten te vormen – de Tsjechische en de Slowaakse republiek. Deze overeenkomst was gesloten op 22 juni 1992. Dan werd heel intensief het uiteenvallen behandeld. In juli 1992 was de Verklaring over de soevereiniteit van de Slowaakse republiek aangenomen. Václav Havel trad als president af. Op 1 augustus 1992 werd de grondwet van de Slowaakse republiek aangenomen. Er ontstonden ruzies over hoe de boedel te scheiden. In oktober 1992 behandelde men de bewaring van het gemeenschappelijke geldstelsel en de bepaling van de grenzen. Op 25 november was de wet over de beëindiging van de federatie aangenomen. Dus op 31 december 1992 ging de Tsjechische en Slowaakse Federale Republiek onder en op 1 januari 1993 ontstonden de zelfstandige Tsjechische republiek en Slowaakse republiek.

De staten waren vriendelijk gescheiden, zonder vijandelijke emoties, zonder de gebruikmaking van geweld, zonder de militaire acties. Daarom noemen wij de scheiding ‘fluwelen’. Het ontstaan van deze twee republieken luidde een nieuwe era van de wederzijdse relaties tussen de Tsjechen en Slowaken in. Wat was dus de oorzaak van de scheiding? Waarschijnlijk het feit dat het Tsjechoslowaakse gevoel nooit zo sterk was, als wij konden verwachten. De scheiding van de boedel verliep eenvoudig in het totaal. *“De onroerende goederen waren gescheiden volgens het territorialiteitsbeginsel, de*

andere activa en passiva volgens het aantal inwoners (in verhouding tot 2:1). Maar tot juni 1993 was de scheiding van de voormalige federale boedel niet beëindigd en het zoeken van de consensus stuitte op problemen.”³⁷ En hoe was het met het geldstelsel? Eerst was er een monetaire unie ingevoerd, maar het geldstelsel was op 8 februari 1993 gescheiden.

In 1992 was het bruto binnenlands product 25% groter in de Tsjechische dan in de Slowaakse Republiek. In de Slowaakse republiek was deze tijd een hoge werkloosheid. Er waren schattingen, dat de gevolgen van de scheiding zullen ongunstig zijn vooral voor de Slowaakse Republiek. Het was interessant dat het de Slowaken waren die met het idee van scheiding kwamen. Met de scheiding verloor Slowakije de herverdeling van de financiën.

6.3 Na het aantal jaren

Hoe kunnen wij het Tsjechoslowaakse uiteenvallen een aantal jaren later beoordelen? Het lijkt dat de revolutionaire tijd impulsieve resultaten met zich meebracht, met kortstondiger vooruitzichten. Dat is natuurlijk. Het streven naar het behouden van het Tsjechoslowaakse staatsbewustzijn was niet succesvol.

Aan de andere kant konden de staten zien, dat ze moeten op zichzelf verlaten en dat zij niet aan anderen hun eigen mislukking kunnen verwijten. De relaties van de Tsjechen en Slowaken verbeterden zich. Na een aantal jaren van scheiding hielpen de staten elkaar en ondersteunden elkaar. Het democratische karakter verdiepte zich bij beide staten.

Als wij kijken naar Slowakije dat voor de scheiding in een slechtere economische situatie was, kunnen wij zien, dat Slowakije 10 jaar later een staat is, die capabel is voor zichzelf te zorgen en die in Europa integreerde. Ze kregen een uitnodiging voor de Europese Unie of de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, zoals Tsjechië.

De Tsjechen en Slowaken kwamen hun afspraak na en onderhouden speciale relaties tussen elkaar. Maar natuurlijk bestaan er steeds enkele thema's, die conflictueus

³⁷ Vodička, K.: Dělení Československa; Deset let poté. Volvox Globator, Praha 2003, p. 47

zijn. Meer over dit onderwerp kunt u in het boek *'Vodička, K.: Dělení Československa; Deset let poté. Volvox Globator, Praha 2003'* vinden. Het is een interessant verzameling van de teksten, die zowel door Tsjechische als Slowaakse auteurs zijn geschreven. Dit boek geeft een visie op de scheiding van Tsjechoslowakije niet alleen vanuit de voormalige tijd, maar ook uit het perspectief van 10 jaar later.

7 VERGELIJKING VAN BELGIË EN TSJECHOSLOWAKIJE

Kon België het Tsjechoslowaakse voorbeeld navolgen? Wat hebben België en Tsjechoslowakije gemeenschappelijk? Zo is België net als Tsjechoslowakije een staat, die kunstmatig gevormd werd dankzij de omstandigheden. Tsjechoslowakije was zoals België een staat met twee grote verschillende groepen inwoners – de Tsjechen en Slowaken / de Vlamingen en Walen.

Wij kunnen op bepaalde manier de Tsjechen met de Vlamingen en de Slowaken met de Walen vergelijken. De Tsjechen waren rijker dan de Slowaken en ‘subsidieerden’ ze, zoals in België de Vlamingen de Walen subsidiëren. Maar daar is een verschil, dat de minderheid van Slowaken het initiatief namen in het uiteenvallen van Tsjechoslowakije, terwijl de minderheidsgroep van de Walen België willen behouden.

Daar zijn andere verschillen tussen België en Tsjechoslowakije. Wat kunnen wij bijvoorbeeld verder noemen? De Tsjechoslowaken hadden geen probleem met de hoofdstad. Beide groepen inwoners hadden hun eigen hoofdstad – de hoofdstad van de Tsjechen was Praag en de hoofdstad van de Slowaken was Bratislava³⁸. Bij de Belgen zou de hoofdstad Brussel een harde noot zijn als daar tot de scheiding kwam.

België is ook ouder dan Tsjechoslowakije – in 2011 viert België de 181^e verjaardag, terwijl Tsjechoslowakije alleen 75 jaren duurde.³⁹ Tsjechoslowakije viel ook uiteen in een andere tijd, in de jaren ‘90, tijdens de verschillende geopolitieke situatie.

Maar er schijnt, dat de Tsjechen en de Slowaken hadden meer in gemeen dan de Vlamingen en de Walen. De belangrijkste is de taal en het feit, dat ze verstaan elkaar.

³⁸ Alhoewel Praag had tijdens het bestaan van Tsjechoslowakije een centrale functie.

³⁹ Vanaf 1918 tot 1993.

8 CONCLUSIE

Uit de gegeven historie, de beschrijving van de huidige situatie in België en de beschrijving van de verschillen tussen de Vlamingen en Walen vloeit voort, dat het niet eenvoudig voor België zal zijn de problemen op te lossen. Het kan lijken, dat de gemeenschappen van de Vlamingen en de Walen niet *samen* leven, maar *naast* elkaar. Al in 1912 verkondigde Julius Destrée, dat ‘Er zijn alleen de Vlamingen en de Walen. Er zijn geen Belgen.’ En de separatistische tendenties nemen in het land steeds toe. Wat zijn dus de mogelijkheden van de volgende Belgische ontwikkeling?

Zelfstandig Vlaanderen en Wallonië

Het verdeling van België in zelfstandig Vlaanderen en zelfstandig Wallonië is een besproken thema in België. Maar kan dat zo ‘fluwelen’ gebeuren zoals in Tsjechoslowakije? Als wij kunnen in het voorafgaande hoofdstuk zien, kunnen wij Tsjechoslowakije en België niet zo eenvoudig vergelijken. Daar zijn belangrijke verschillen tussen deze twee landen. Maar als het uitenvallen gebeurde, vervulde Vlaanderen volgens de N-VA goed de eisen van een zelfstandig staat. Vlaanderen heeft een vaste bevolking, duidelijke grenzen, eigen parlement en regering en de potentiële internationale erkenning.

In het geval dat er echt een zelfstandig Vlaanderen en zelfstandig Wallonië ontstaat, zouden deze staten bij de tegengestelde kanten van het Europese economische spectrum horen. Wallonië zou één van de zwakkere leden van de Europese Unie worden, terwijl Vlaanderen één van de sterkere zal zijn.

Het behoud van het federalisme

Het is waarschijnlijk, dat België de huidige situatie houdt en blijft een federale staat. Daar zijn de veranderingen mogelijk, dat de Belgen de bevoegdheden van de federale regering steeds zullen wegnemen en dat ze steeds met elkaar zullen redewisten. Daar komt een kwestie, hoe lang kunnen mensen deze situatie uithouden. Maar België kan zich opvallend deze situatie veroorloven.

Aansluiting van Wallonië tot Frankrijk en Vlaanderen tot Nederland

De andere mogelijkheid van de ontwikkeling is de aansluiting van Wallonië tot Frankrijk en het ontstaan van het zelfstandige Vlaanderen, of ook de aansluiting van de

Vlaanderen bij Nederland. Zodoende zouden Nederland met Frankrijk grenzen en zou er niets van België overblijven.

Confederatie

Een ‘confederatie’ of een ‘statenbond’ is in Van Dale beschreven als een “bond van soevereine staten of rijkjes onder een centraal gezag, berustend op een staatsverdrag (een lossere vereniging dan een bondstaat).”⁴⁰ Vooral de overwinnende N-VA streeft naar de confederatie. Ze willen een confederatie maken, die zouden ze als het tussenstadium vóór de zelfstandigheid van Vlaanderen beschouwen.

Maar wat houdt België bij elkaar? Daar is een rij verbindingen, dankzij welke deze staat steeds overleeft. Sommige zijn in de scriptie al beschreven, hier is de samenvatting. Één van de belangrijkste verbindingen van België is de hoofdstad Brussel. Zoals weten wij, Brussel ligt in Vlaanderen, maar men spreekt daar vooral het Frans. Het blijft een heel gecompliceerd kwestie, wat zouden Belgen met Brussel doen na het potentiële uiteenvallen. Brussel is beschouwd als de hoofdstad van Europa en ook als het symbool van de Europese integratie. Er zijn de meningen, dat Brussel kon een voorbeeld van Washington D.C. volgen en de ‘Europese district’ worden.

De tweede verbinding van de Belgen is de koninklijke familie, die een symbool van de Belgische eenheid is. Het volgende feit, die voor Belgen zowel een groot probleem als een verbinding is, is de hoge staatsschuld. Het is niet duidelijk, hoe zou de schuld in de nieuwe staten verdeeld worden.

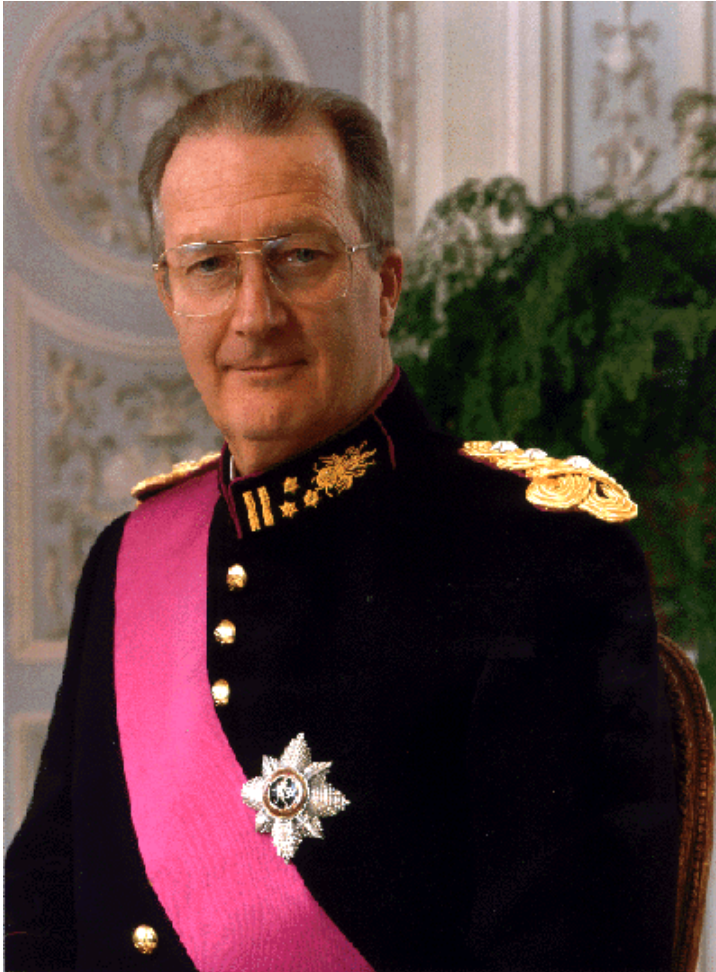
Wat hebben Belgen verder gemeenschappelijk? Tenslotte kunnen wij niet de symbolen zoals lekker bier, chocolade, de passie voor het lekker eten of de stripverhalen vergeten.

Zoals wij kunnen zien, daar is een rij van de mogelijke oplossingen van de Belgische situatie. Maar wie kan weten, of het herhaalde uitenvallen van België niet alleen het verzinsel van de politici is en het volk België wenst te houden. Laten wij ons maar over het Belgische lot verrassen. Ik zal voor België duimen, dat niet alleen de politieke situatie straks opgelost is en de volgende ontwikkeling van het land de best mogelijk loopt af. Ik wens dat het resultaat leidt tot de tevredenheid van de meerderheid van de bevolking – zowel de Vlamingen als de Walen.

⁴⁰ VanDale Lexicografie, 14de editie.

BIJLAGE

Bijlage 1 - Koning Albert II.:

Plaatje nr. 6 overgenomen van: <http://nicolas.beaudet.free.fr/Motifs/images/albert2.gif>, geraadpleegd op 31-07-2011

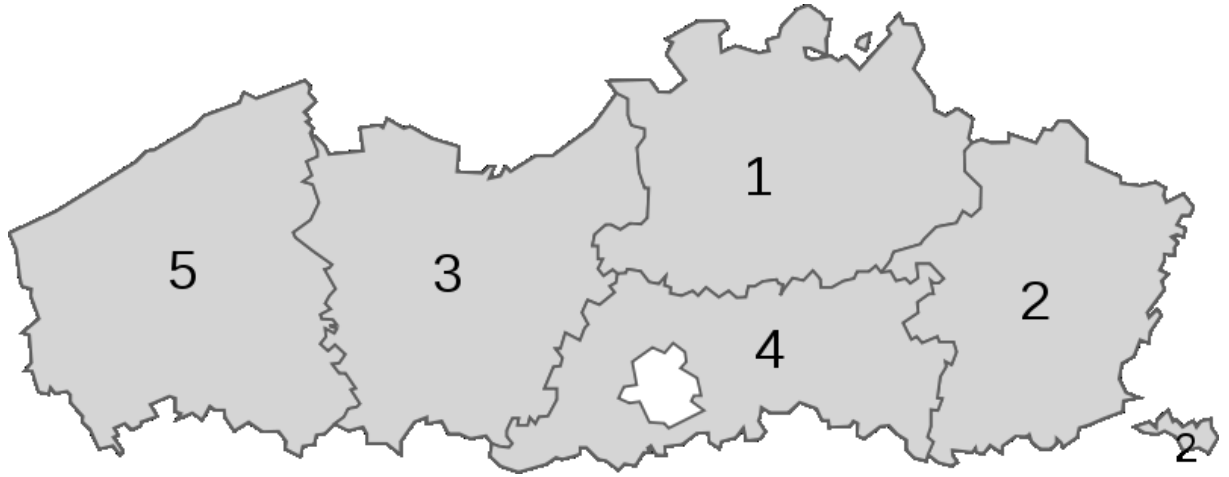
Bijlage 2 - Belgische vlag:

Plaatje nr. 7 overgenomen van: <http://www.vecip.com/images/belgie%20vlag.gif>, geraadpleegd op 31-07-2011

Bijlage 3 - Belgische provincies:⁴¹

Vlaanderen:

Plaatje nr. 8 overgenomen van:

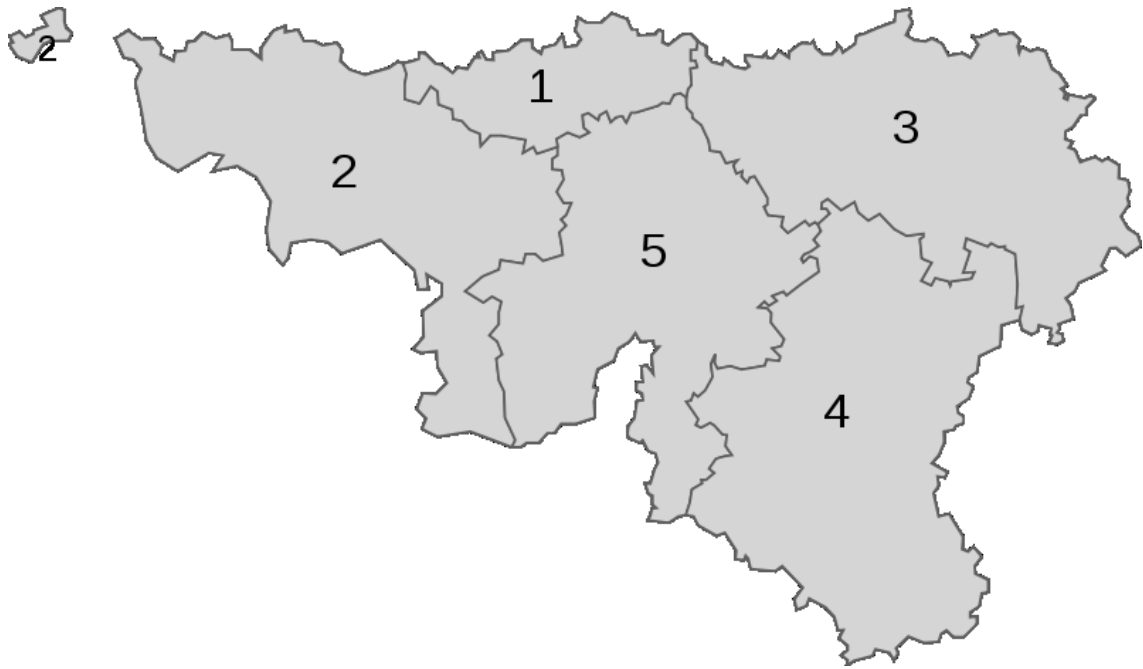
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bd/Provinces_of_Flanders.svg/800px-Provinces_of_Flanders.svg.png, geraadpleegd op 31-07-2011

Legende:

- 1 – Antwerpen (hoofdstad Antwerpen)
- 2 – Limburg (hoofdstad Hasselt)
- 3 – Oost-Vlaanderen (hoofdstad Gent)
- 4 – Vlaams-Brabant (hoofdstad Leuven)
- 5 – West-Vlaanderen (hoofdstad Brugge)

⁴¹ Zie webpagina <http://nl.wikipedia.org/wiki/Belgi%C3%AB>

Wallonië

Plaatje nr. 9 overgenomen van:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/f/fe/Provinces_of_Wallonia.svg/800px-Provinces_of_Wallonia.svg.png, geraadpleegd op 31-07-2011

Legende:

- 1- Waals-Brabant (hoofdstad Waver)
- 2 – Henegouwen (hoofdstad Bergen)
- 3 – Luik (hoofdstad Luik)
- 4 – Luxemburg (hoofdstad Aarlen)
- 5 – Namen (hoofdstad Namen)

GEBRUIKTE BRONNEN

Literatuurlijst:

ABICHT, L. e.a.: *Hoe Vlaams zijn de Vlamingen?*, Davidsfonds, Leuven 2000.

BUSMANN, S.: *Osvobození: Nizozemsko a Belgie za druhé světové války*. Nakladatelství naše vojsko, Praha 2011.

ČERMÁK, F., HRNČÍŘOVÁ, Z.: *Nizozemsko-český slovník*. Leda, Praha 2005.

FUHRMANN, V.: *Belgie*. Nakladatelství politické literatury, Praha 1963.

DUMONT, G.: *Histoire de la Belgique*. Le Cri édition, Bruxelles 1995.

HULICIUS, E.: *Belgie*. Libri, Praha 2006.

INDRA, B.: *Belgie, Lucembursko*. freytag&berndt, Praha 2007.

KUKLÍKOVI, J. a J.: *Dějepis pro gymnázia a střední školy 4 – NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY*. SPN – pedagogické nakladatelství, akciová společnost, Praha 2002.

KUNC, J.: *Stranické systémy v re/konstrukci*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000.

KYVDUL, V.: *Belgické království*. Svoboda, Praha 1977.

MÁČELOVÁ-VAN DEN BROECKE, E., SPĚVÁKOVÁ, D.: *Česko-nizozemský slovník*. Leda, Praha 2005.

REYNEBEAU, M.: *Een geschiedenis van België*, Uitgeverij Lannoo n.v., 2009

ŘÍCHOVÁ, B.: *Západoevropské politické systémy: Komparace politických systémů*, Nakladatelství Oeconomica, Praha 2009.

SCHWARZOVÁ, V.: *Příčiny a důsledky politické krize Belgie*. Magisterská práce, Olomouc 2009.

SONODINOMO, M.: *Nacionalismus v Belgii: Vlámská cesta k emancipaci*. Diplomová práce, Olomouc 1998.

VAN ISTENDAEL, G.: *Het nut van België*. Uitgeverij Atlas, Amsterdam/Antwerpen, 1993.

VAN ISTENDAEL, G.: *Belgický labyrint*. Cinemax, Praha 1998.

VODIČKA, K.: *Dělení Československa; Deset let poté*. Volvox Globator, Praha 2003.

WITTE, E., CRAEYBECKX, J. en MEYNEN, A.: *Politieke geschiedenis van België van 1830 tot heden*, Standaard Uitgeverij, Antwerpen 1990.

Internet bronnen:

De Wachter, W.: De maatschappelijke identiteiten – Vlaanderen en Wallonië

([www.kuleuven.be/emeritiforum/thema/2006-2007/MEERVLAANDEREN211206/identiteit-Vlaanderen-Wallonie%20\(prof.%20W.%20Dewachter\).doc](http://www.kuleuven.be/emeritiforum/thema/2006-2007/MEERVLAANDEREN211206/identiteit-Vlaanderen-Wallonie%20(prof.%20W.%20Dewachter).doc))

HOMOLOVÁ, E.: *Federální volby 2010 – kořeny národnostních sporů a jejich reflexe v politickém systému Belgie*

(http://ispo.fss.muni.cz/uploads/EVS/010/EVS2_2010_6.pdf)

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Parti_socialiste_\(Belgie\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Parti_socialiste_(Belgie))

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/125195-bude-ceskoslovensky-sametovy-rozvod-inspiraci-pro-belgii/>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Nieuw-Vlaamse_Alliantie

<http://www.ct24.cz/svet/92897-belgicke-volby-vyhrali-vlamsti-separatiste/>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Regeringsformatie_Belgi%C3%AB_2010-2011

http://nl.wikipedia.org/wiki/Politieke_familie

http://www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/democratie/politiek/

http://nl.wikipedia.org/wiki/Belgi%C3%AB#cite_note-schatting-5,19-05-2011

http://www.1789brabant.be/comite_nl.html

http://www.dbnl.org/tekst/bork001schr01_01/bork001schr01_01_0208.php

[http://neon.niederlandistik.fu-](http://neon.niederlandistik.fu-berlin.de/nl/nedling/taalgeschiedenis/nederlands_in_vlaanderen/)

[berlin.de/nl/nedling/taalgeschiedenis/nederlands_in_vlaanderen/](http://neon.niederlandistik.fu-berlin.de/nl/nedling/taalgeschiedenis/nederlands_in_vlaanderen/)

<http://users.telenet.be/frankie.schram/tijd/feit/tekst/18/8/3/06-15.html>

http://vorige.nrc.nl/nieuwsthema/belgie/article1842792.ece/Waar_ligt_de_taalgrens

http://www.lesoir.be/debats/cartes_blanches/2010-10-12/la-belgique-n-est-pas-la-tchecoslovaquie-797879.php

<http://viktordvorak.blog.respekt.ihned.cz/c1-46031710-belgicky-rozchod>

http://www.rozhlas.cz/zpravy/ekonomikavevropce/_zprava/907025

<http://english.pravda.ru/world/europe/21-12-2010/116291-belgium-0/>

http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/885603

http://www.cez-okno.net/clanok/analyzy/belgie-byla-prakticky-zrusena?page=3&quicktabs_1=2

http://nl.wikipedia.org/wiki/Taalwetgeving_in_Belgi%C3%AB#1830:_taalvrijheid_en_taaldwang

Tijdschriften:

DRULÁK, P.: *Belgie zatím drží*. Mezinárodní politika 4, 2008.

HOLEC, P.: *Jeden národ, dvoji lid*. Reflex, č. 36, 2008.

GROHOVÁ, J.: *Rozpadne se Belgie?; Češi Belgii nerozumí, i když jsme si podobní; Rozvod po Česku*, série článků v MF Dnes, 22. 1. 2008, p. A10

RESUMÉ IN HET TSJECHISCH

Svou bakalářskou práci jsem se rozhodla zaměřit na rozdílnost belgického obyvatelstva, a to Valonů (frankofonní část obyvatelstva) a Vlámů (nizozemsky mluvící část obyvatelstva). Konkrétně se v práci věnuji příčinám této rozdílnosti a jejím důsledkům.

Proto jsem práci uvedla kapitolou, kde ve stručnosti představuji Belgii a její historii. Do ní je zakomponován vývoj vztahů mezi Valony a Vlámů, a tedy i příčiny jejich rozdílnosti. Jedna samostatná kapitola je vyhrazena boji Vlámů za svou rovnoprávnost s Valony. Historie Belgie je dokončena kapitolou o poválečném vývoji a federalizaci. Další kapitolu jsem vyhradila aktuálnímu problému Belgie, který považuji právě za důsledek rozdílnosti belgického obyvatelstva, a tím je politické bezvládní trvající od 13. června 2010, tedy v současnosti více než rok. Tím se Belgie stala zemí, která sestavuje vládu rekordně dlouhou dobu. V práci jsem se pokusila o analýzu důvodů, proč se Valoni a Vlámové nemohou dohodnout - popsala jsem jazykové, kulturní, socio-ekonomické a politické rozdíly. Poslední část práce jsem zasvětila Československu a jeho rozpadu v roce 1993, jelikož díky politické krizi sílí v Belgii myšlenky o rozdělení a právě Československo je Belgii často se svým ‚sametovým rozvodem‘ předkládáno. Poté jsem provedla malé srovnání Belgie a Československa, kde jsem popsala některé společné znaky těchto dvou zemí a též rozdíly mezi nimi. V závěru jsem se pokusila nastínit možná řešení, jak by se Belgie se svým obyvatelstvem plným rozdílů mohla nadále vyvíjet. Jako možná řešení jsem uvedla například zachování současné situace a federace, rozdělení Belgie na samostatné Flandry a Valonsko, vytvoření konfederace či připojení Valonska k Francii a Flander k Nizozemsku.

RESUMÉ IN HET ENGELS

I have decided to focus my bachelor thesis on the diversity of the Belgian population – namely on the differences between the Walloons (French-speaking inhabitants) and the Flemings (Dutch-speaking inhabitants). Specifically, the thesis is dedicated to the causes and the consequences of this diversity.

That is why I introduce the basic facts about Belgium and its brief history in the first chapter. The evolution of the relations between the Walloons and Flemings is worked in the text about history, also with the causes of their differences. One chapter is dedicated to the Flemish struggle for their equality with the Walloons. Belgian history is completed with a chapter about the post-war development and the federalisation. I reserved next chapter for the actual Belgian problem – the political interregnum, which I consider as the consequence of the Belgian diversity. The interregnum lasts from 13th June 2010 – currently more than a year. Thus Belgium became a country, which tries to form the government for a record long time. In my thesis I tried to analyse the reasons, why can the Walloons and Flemings not reach an agreement – I described the linguistic, cultural, socio-economic and political differences. The last part of my thesis is dedicated to Czechoslovakia and its dissolution in 1993. Thoughts about dissolution are growing up in Belgium because of the political crisis and Czechoslovakia is often mentioned as a possible model with its ‘velvet divorce’. Then I made a little comparison of those two countries and described some of their common and distinct features. In the end I tried to outline some possible solutions, how could Belgium with its population full of differences move on. For example, I described those possible solutions – maintenance of the current situation and federation, division of Belgium into separate Flanders and Wallonia, creating a confederation or connection of Wallonia to France and Flandres to the Netherlands.

ANNOTATIE

Jméno autora: Tereza Sládková

Název katedry a fakulty: Katedra nederlandistiky

Filozofická fakulta UP v Olomouci

Název bakalářské práce: De oorzaken en de gevolgen van de verschillen tussen de Vlamingen en Walen in België

Vedoucí bakalářské práce: Doc. Dr. Wilken Engelbrecht, cand. litt.

Počet stran: 54

Počet příloh: 3

Počet titulů použité literatury: 19

Klíčová slova: Belgie, Valoni, Vlámové, Vlámské hnutí, Valonské hnutí, federalizace, rozdíly, politické bezvládní, Československo, rozpad.

Krátká charakteristika: Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na rozdíly mezi Valony a Vlámami, obyvateli Belgie. Věnuji se příčinám a důsledkům této rozdílnosti. Do práce je zakomponována např. historie Belgie, boj o rovnoprávnost Vlámů s Valony, popis rozdílů mezi Valony a Vlámami, současné politické bezvládní v Belgii. Pozornost je věnována též Československu a jeho rozpadu jako možnému vzoru pro Belgii. V závěru je nastíněn další možný vývoj Belgie.